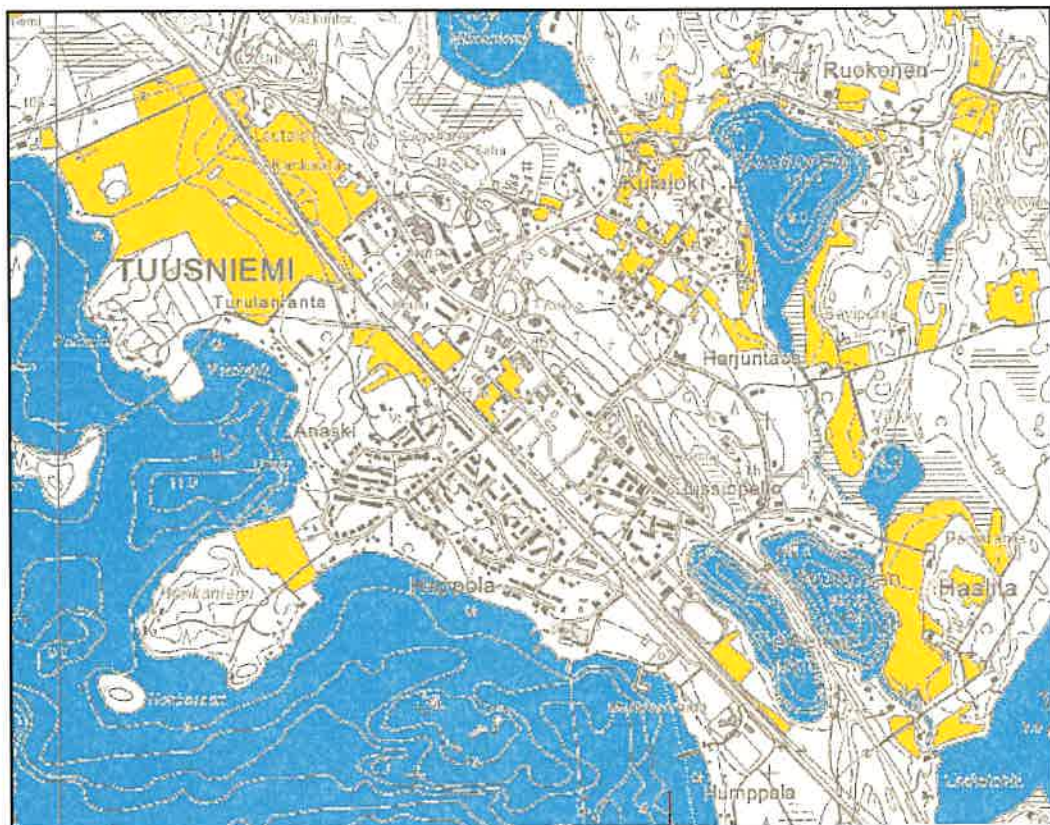

TUUSNIEMEN KUNTA

KIRKONKYLÄN OSAYLEISKAAVA

673-C4637

12.9.2006

Kunnanvaltuusto 11.10.2006 § 29

SUUNNITTELUKESKUS OY

1	OSAYLEISKAAVA-ALUE	3
2	PERUSTIEDOT	3
2.1	SUUNNITTELUTILANNE	3
2.2	MAANOMISTUS.....	10
2.3	VÄESTÖ JA TYÖPAIKAT.....	10
2.4	NYKYINEN MAANKÄYTTÖ	10
2.5	LIIKENNE.....	12
2.6	YHDYSKUNTATEKNIikka	13
2.7	KULTTUURIYMPÄRISTÖ	14
2.8	ASEMAKAAVAN AJANTASAISUUS, TONTTIRESERVI.....	18
2.9	YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	19
2.10	LUONNONYMPÄRISTÖ.....	20
2.10.1	<i>Alueen luonnon ja maiseman yleiskuva</i>	21
2.10.2	<i>Maisemakuva</i>	21
2.10.3	<i>Vesiluonto</i>	22
2.10.4	<i>Kasvillisuus</i>	23
2.10.5	<i>Metsät</i>	23
2.11	ELÄIMET.....	26
2.12	LUONTO- JA LINTUDIREKTIIVILAJIT	27
2.12.1	<i>Lintudirektiivilajit</i>	27
2.13	SUOJELTAVAT, UHANALAISET, SILMÄLLÄPIDETTÄVÄT SEKÄ HARVINAISET ELIÖLAJIT	27
2.13.1	<i>Valtakunnallisesti uhanalaiset lajit</i>	27
2.13.2	<i>Valtakunnallisesti silmälläpidettävät lajit (NT)</i>	27
2.13.3	<i>Paikallisesti arvokkaat kohteet</i>	27
2.14	MAISEMAKOHTEET.....	30
2.14.1	<i>Luonnonmaisema-alueet ja -kohteet</i>	30
2.14.2	<i>Kulttuurimaisema-alueet</i>	30
3	TAVOITTEET	31
3.1	TAVOITEASETTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	31
3.2	TAVOITTEELLINEN KUNTARAKENNE	31
3.3	MAANKÄYTTÖÄ KOSKEVIA YLEISIÄ TAVOITTEITA	32
3.4	ASEMAKAAVOITETTAVAN ALUEEN KEHITTÄMISTAVOITTEITA	34
3.5	ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLISET KEHITTÄMISALUEET	36
4	OSAYLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	38
4.1	ALUEVARAUSTEN PÄÄPERUSTELUT	38
4.1.1	<i>Asuntoalueet</i>	38
4.1.2	<i>Palvelu- ja työpaikka-alueet</i>	40
4.1.3	<i>Virkistysalueet ja -reitit</i>	41
4.1.4	<i>Erityisalueet</i>	42
4.1.5	<i>Kulttuuri- ja luonnonympäristö</i>	42
4.1.6	<i>Muut alueet</i>	45
4.1.7	<i>Liikenne</i>	45
5	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	47

5.1	YLEISTÄ.....	47
5.2	VALTAKUNNALLISTEN SUUNNITTELUTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 47	
5.3	SEUTUKAAVAN SUUNNITTELUTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	48
5.4	VAIKUTUKSET LUONTOON	48
5.5	VAIKUTUKSET RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN	49
5.6	VAIKUTUKSET SOSIAALISEEN YMPÄRISTÖÖN.....	50
6	TOTEUTTAMINEN	51
6.1	RAKENTAMINEN OSAYLEISKAAVA-ALUEELLA.....	51
6.1.1	<i>Rakentaminen asemakaavoitettavalla alueella.....</i>	<i>51</i>
6.1.2	<i>Rakentaminen asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella.....</i>	<i>51</i>
6.2	YHDYSKUNTATEKNIikka	53
7	SUUNNITTELUVAIHEET JA OSALLISTUMINEN	53
7.1	VIREILLE TULO	53
7.2	VALMISTELU- JA LUONNOSVAIHE	53
7.3	EHDOTUSVAIHE	54

Liitteet

1. Viranomaisneuvottelujen muistiot ja lausunnot sekä vastineet
2. Asemakaava-alueen ajantasaisuus, kartta
3. Nykyinen maankäyttö ja kehittämistavoitteet, kartta
4. Luontoinventointi, kartta
5. Verkostokartta
6. Meluselvityskartta
7. Osayleiskaavakartta
8. Osayleiskaavan merkinnät

1 Osayleiskaava-alue

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava laaditaan Tuusniemen kirkonkylän alueelle. Osayleiskaava-alue on noin 2400 ha kokoinen. Alue käsittää tiiviin taajama-alueen lisäksi haja-asutusluonteista maaseutualuetta, Hietarannan alueen sekä Pahkasalon.

2 Perustiedot

2.1 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävän kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa. MRL:n 24§ velvoittaa: ”Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.” Tavoitteet ovat luonteeltaan yleisiä ja ne on ryhmitelty kuuteen asiakokonaisuuteen (Valtioneuvosto 30.11.2000), joista neljä koskee Tuusniemen kirkonkylän aluetta:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Maakuntakaava (seutukaava)

Koillis-Savon seutukaava on vahvistettu 21.12.1995.

Suunnittelualuetta koskevat seutukaavavaraukset:

A.001 Taajamatoimintojen alue, Kirkonkylä

T 801, Pajuharjun teollisuusalue

LV 900 Kirkonkylän koti- ja vierassatama

LV 901 Meijerinranta, lastinkäsittelypaikka

Harjumaisema-alueet

ah 661, Tuusniemi

Muinaismuistoalueet

SM 584, Mustonen, Kivikautinen asuinpaikka

SM 585, Ritoniemi, Kivikautinen asuinpaikka

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet

sr 603, Tuusniemen kirkonkylä: kirkko, tapuli ja pitäjänmakasiini

Tieliikenne

Valtatie, vt Valtatie 17
Yhdystie, yt Yhdystie 5270 (Tuusniemi-Rikkalahti)

Vesiliikenne

Venereitti *kirkonkylän koti- ja vierassatama*

Erityistoimintojen alue

ET1 Sähköasema 110 kV ja 110 kV:n voimajohto
EO682, Käärmevaaru, soran- ja hiekanottoalue

Virkistysalueet

RM 331, Tuusmäen laskettelukeskuksen alue, matkailupalveluiden alue

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti

Virkistyskalastus alue:

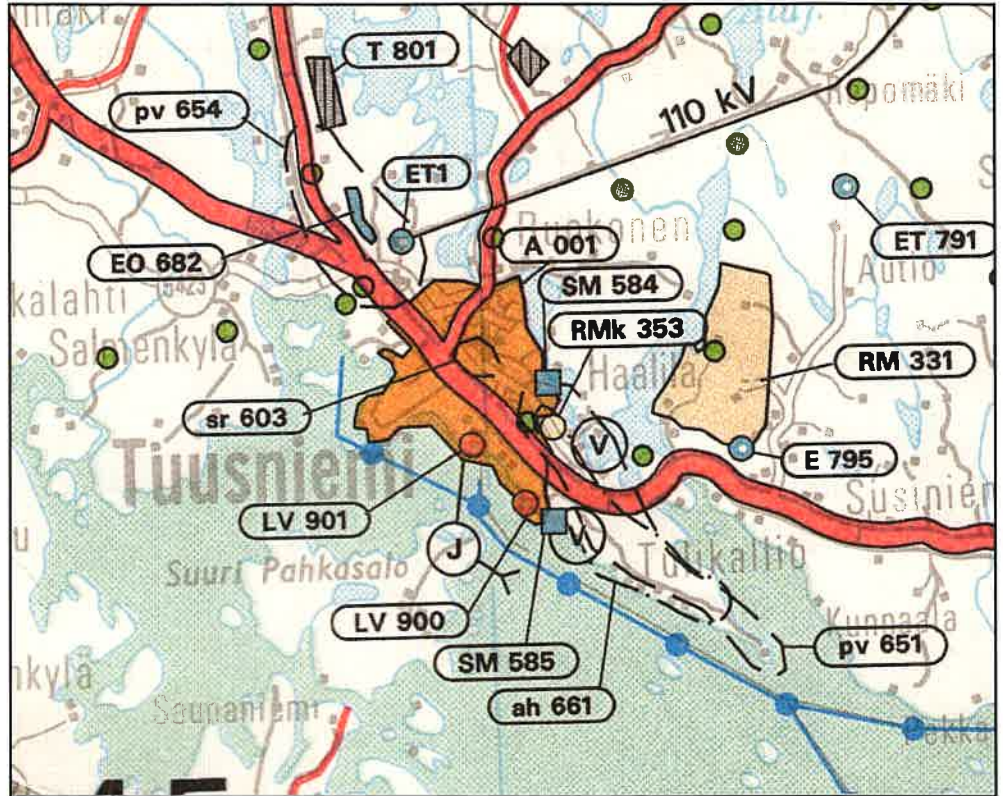
RMk 353, Savon laatukala, ongintalammikko

Pohjavesialue

pv 651, Tuusniemi
pv 654, Könönkangas

Arvokas harjumaisema-alue

ah 661, Tuusniemi

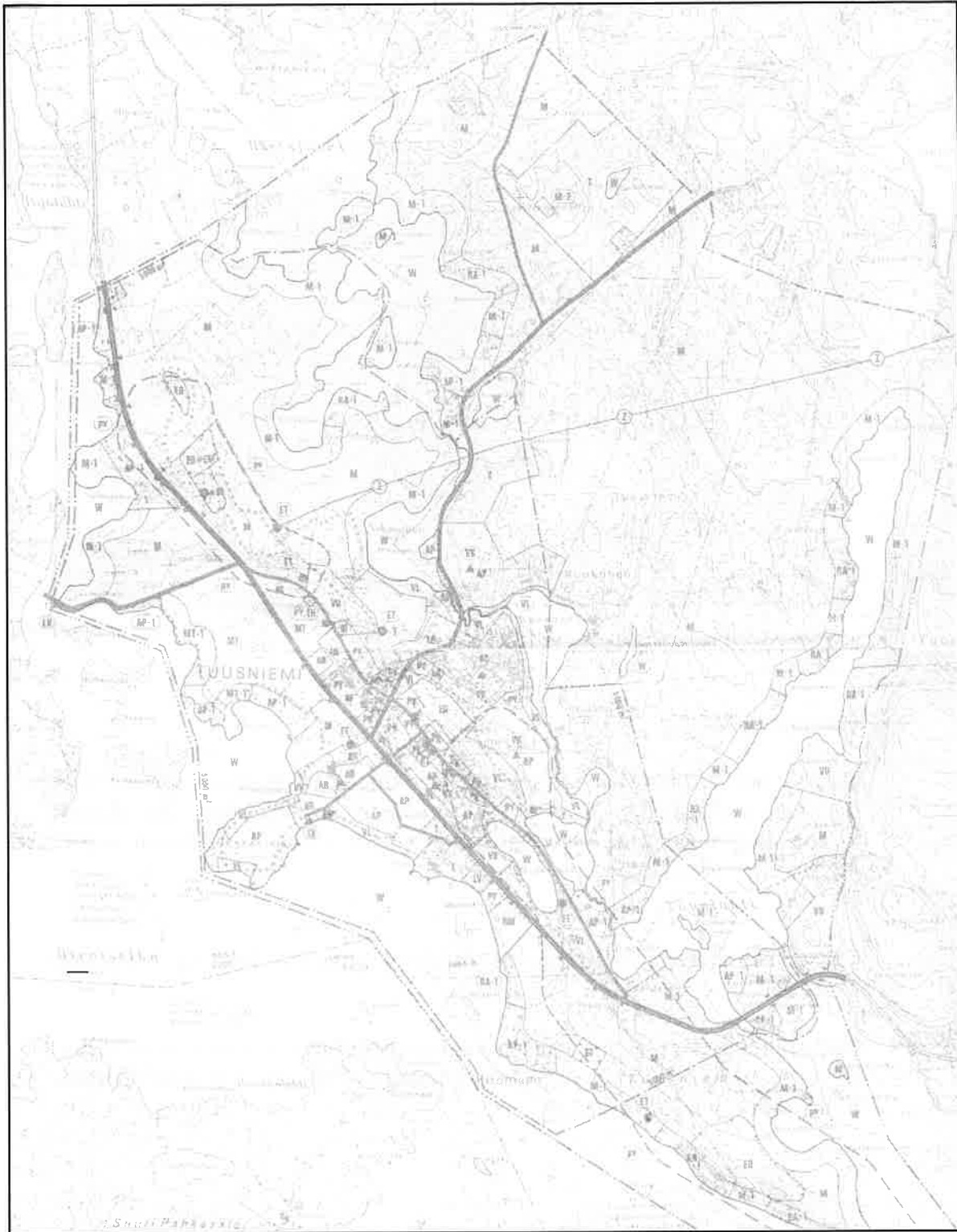
Kuva 1: Ote Koillis-Savon seutukaavasta

Yleiskaavoitus

Tuusniemen kirkonkylän alueelle on laadittu osayleiskaava vuonna 1985. Yleiskaava on sisällöltään osin vanhentunut ja ei enää ohjaa Tuusniemen kirkonkylän alueen asemakaavoitusta ja rakentamista. Yleiskaavan sisältö ilmenee oheisesta kuvasta.

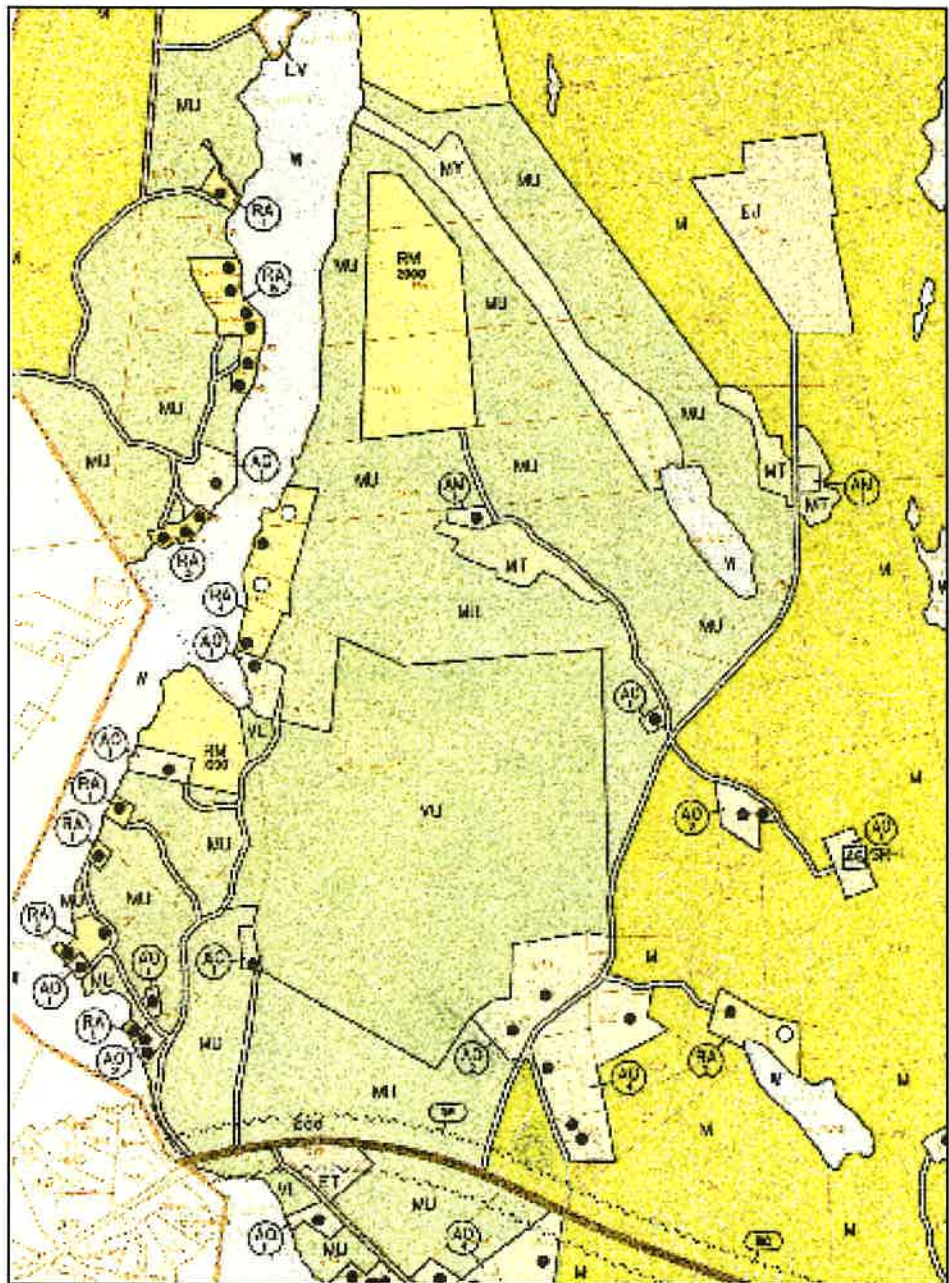
Ritoniemen alueelle on laadittu osayleiskaavan muutos, joka on vahvistettu 18.3.1997.

Pahkasalon ja Tuuslahden itäpuolinen alue sekä Hietarannan alue ovat Juojärvi-Pajuharju-Pahkasalo ympäristön yleiskaavan aluetta. Yleiskaavan sisältö ilmenee oheisista kuvista.

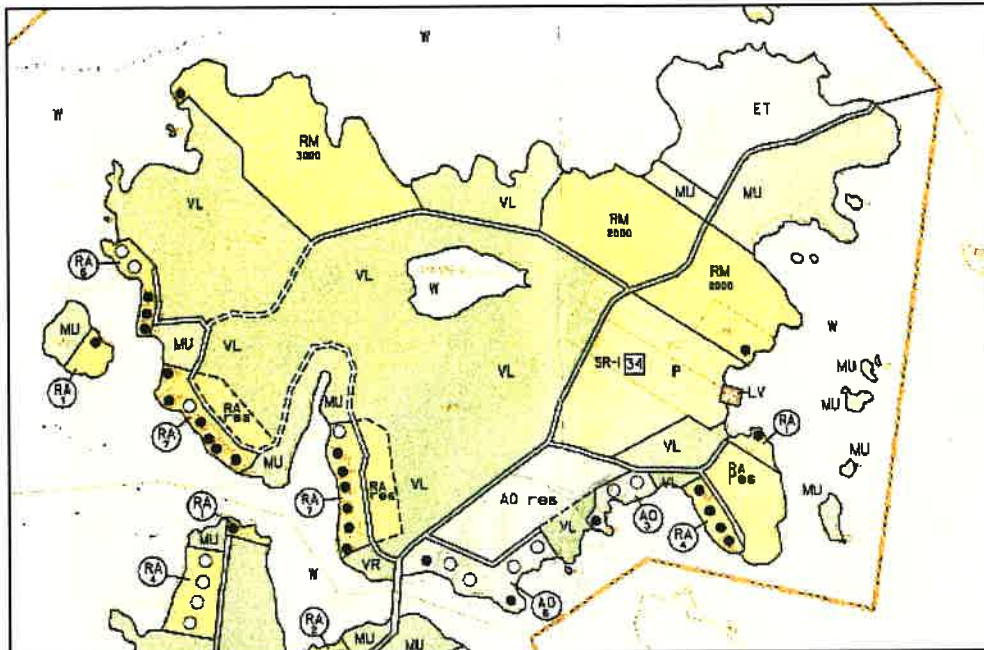

Kuva 2: Kirkonkylän osayleiskaava.

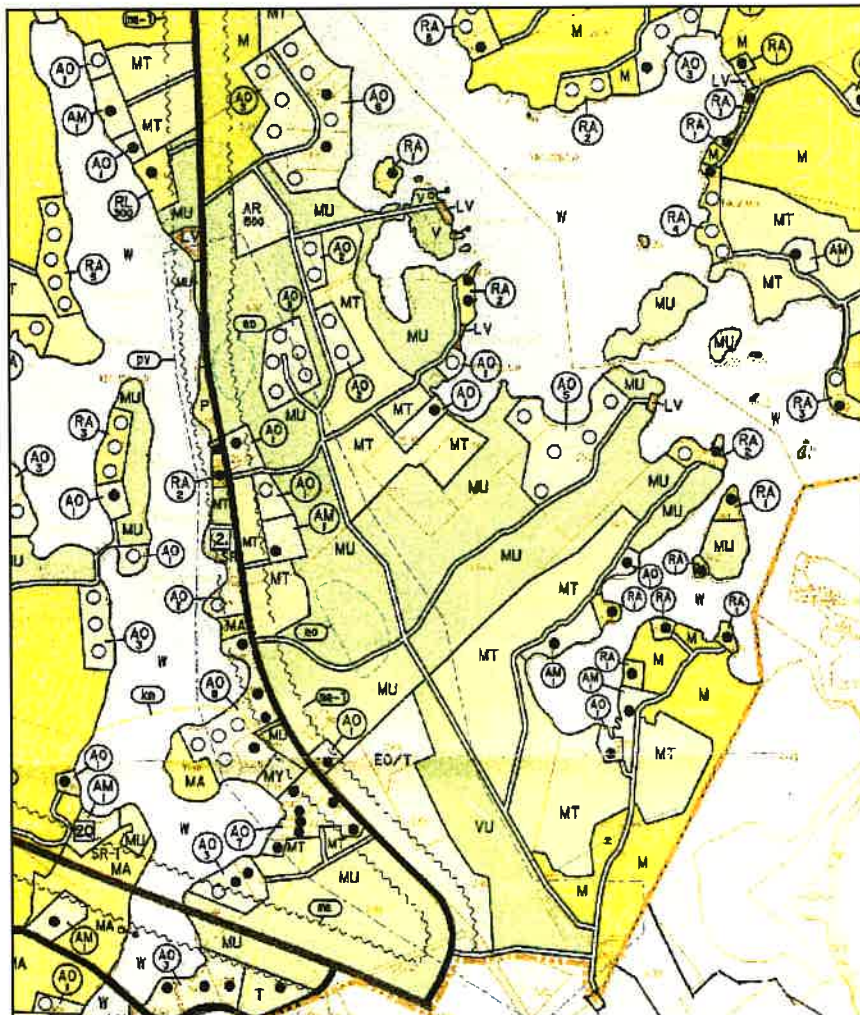

Kuva 3: Tuuslahden alueelta ote yleiskaavasta

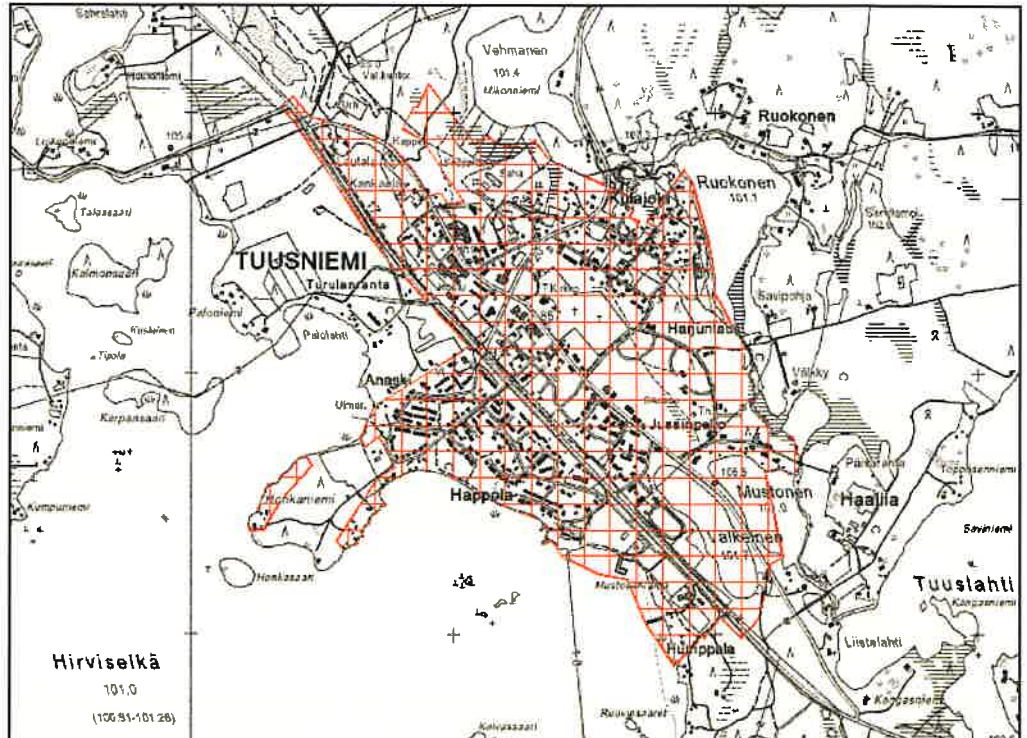
Kuva 4: Pahakasaln alueelta ote yleiskaavasta

Kuva 5: Hietarannan alueelta ote yleiskaavasta

Asemakaava

Kirkonkylän asemakaavoitettu alue näkyy oheisesta kuvasta. Pääosa asemakaavasta on vahvistettu 1980-luvulla, mutta vanhimmat kaavat ovat 60-luvulta.

Kuva 6: Asemakaavoitettu alue.

Muut suunnitelmat

Kirkonkylän ranta-alueelle on laadittu kehittämissuunnitelmaan ranta-alueen kehittämiseksi. Alueelle ollaan laatimassa asemakaavan muutosta.

Valtatien 17 tarveselvitys on valmistunut 1999. Parhaillaan ollaan laatimassa yleissuunnitelmaa, joka valmistuu vuoden 2006 aikana.

Rakennusjärjestys

Tuusniemen kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2002.

Rakennusjärjestyksessä on mm. seuraavia rakentamista ja maankäyttöä ohjaavia määräyksiä, jotka koskevat osayleiskaava-alueetta asemakaava-alueen ulkopuolella:

- Asuinrakennuksen rakentamisetäisyys valtatie 17 keskilinjasta on vähintään 100 m uuden linjauksen alueella ja 30 m vanhanlinjauksen alueella.
- Rakennuspaikan koko on vähintään 5000 m² asuinrakennuksille ja 3000 m² lomarakennuksille. Tontin pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen 5 %.

- Muun kuin rantasaunan etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m. Rantasaunan, jonka pohjapinta-ala on enintään 36 m² etäisyys rantaviivasta tulee olla vähintään 15 m.

Pohjakartta

Koko suunnittelualueelta on käytettävissä kiinteistörajatiedoilla täydennetty maastokartta.

Kirkonkylän taajama-alueelta on käytettävissä myös 1:2000 mittakaavainen kaavoituksen pohjakartta. Pohjakarttojen maankäyttötilanne on vuodelta 1988.

2.2 Maanomistus

Kunnan maanomistus keskittyy ns. Harjuntauksen alueelle sekä sataman läheisyyteen, Pakkasaloon sekä Hietarannan alueelle.

2.3 Väestö ja työpaikat

Seuraavassa taulukossa on esitetty Tuusniemen ja Tuusniemen kirkonkylän väestökehitys 1990-luvulla. Tuusniemen väestöstä on 13,5 % 0 - 14 vuotiaita, 62,1 % 15-64 vuotiaita ja 24,4 % 65 vuotiaita tai vanhempia.

Vuosi	Tuusniemen taajama	Koko kunta ³⁾
1990	1447	3580
1995		3506
2000		3204
2003		3037

Taulukko: Tuusniemen väestökehitys, tilastokeskuksen tiedot
³⁾ lähde Pohjois-Savon liitto

2.4 Nykyinen maankäyttö

Suunnittelualueen nykyinen maankäyttö on esitetty lähtöaineistoon kuuluvala kahdella kartalla:

- Nykyinen maankäyttö ja kehittämistavoitteet
- Asemakaava-alueen maankäytön ajantasaisuus

Kokonaisrakenne

Tuusniemen taajamatoiminnot ovat keskittyneet valtatie 17 varteen sen molemmille puolille. Palvelut ovat pääosin Keskitien varrella. Taajamarakenne on varsin yhtenäinen eikä se ole vielä paljoa levinnyt valtatie suuntaisesti.

Tuusniemen taajaman(asemakaava-alueen) ympäristöön on rakennettu varsin paljon asuinrakennuksia. Suurimmat asuinrakennusten keskittymät ovat Ruokosen pohjoispuoli, Tulisaaressa ja Paloniemen – Palolahden alue. Hietarannan alue taajaman pohjoispuolella on alkanut rakentumaan keväällä 2005.

Ritoniemen alueelle ja Pahkasalossa on runsaasti omarantaisia loma-asuntoja, muutamia pysyviä asuinrakennuksia. Pahkasalossa on myös kirkonkylän jätevedenpuhdistamo.

Asutus

Taajaman asuntoalueet valtatie eteläpuolella ovat varsin hyvin rakentuneet asemakaavan mukaisesti. Ns. Harjutauksen alueesta on rakentunut vain noin 20 %. Asemakaava-alueen uudisrakentamista tapahtuu tällä hetkellä Harjutauksen alueella.

Jakso	Asemakaava-alue		Lievealue ¹⁾
	AO kpl	AR asuntoja kpl	AO kpl
1999-2004 yht	6	-	5
keskim/vuosi	1		1

Taulukko: Asuntotuotanto suunnittelualueella vuosina 1999 – 2004.

Palvelut ja työpaikat

Yksityisen palvelut keskittyvät pääosin Jokitien ja Keskitien varteen. Hojo-Hojon viihdekeskus sijoittuu Juojärven rantaa taajaman eteläpäähän.

Kaupallinen keskus on keskitien ja Ohtaansalmentien risteuksen ympäristössä. Tuusniemen koulukeskus on kaupallisen keskuksen luoteispuolella. Terveyskeskus ja päiväkotit sijoittuvat myös Keskitien varteen sen itäpuolelle. Kunnanvirasto on taajaman keskellä. Kirkko sijaitsee myös aivan taajaman keskellä.

Teolliset työpaikka-alueet sijoittuvat taajaman pohjoisosaan sekä vanhaan meijeriin keskeiselle ranta-alueelle.

Virkistyspalvelut

Taajaman merkittävimmät virkistyspalvelut sijoittuvat taajaman rakennetun alueen pohjois- ja eteläpuolelle, johon sijoittuvat urheilukentät ja kuntoradat.

Kirkkokylän uimaranta sijoittuu asemakaava-alueen länsireunaan Juojärven rannalle.

Pahkasalossa on kaksi rantautumispaikkaa. Kaasilansalmen rannalla Pahkasalossa on laiturilla varustettu rantautumispaikka. Savonniemessä talvitien kohdalla on toinen rantautumispaikka, jossa tosin ei ole mitään palveluja.

2.5 Liikenne

Seuraavassa on esitetty suunnittelualueen tärkeimmät yleiset tiet. Tienumeron jäljessä on tien nimi kunnan osoitekartalla. Tiet on luokiteltu tielaitoksen käyttämän toiminnallisen luokituksen mukaan (Savo-Karjalan tiepiiri 11.11.2002):

Valta- ja kantatiet

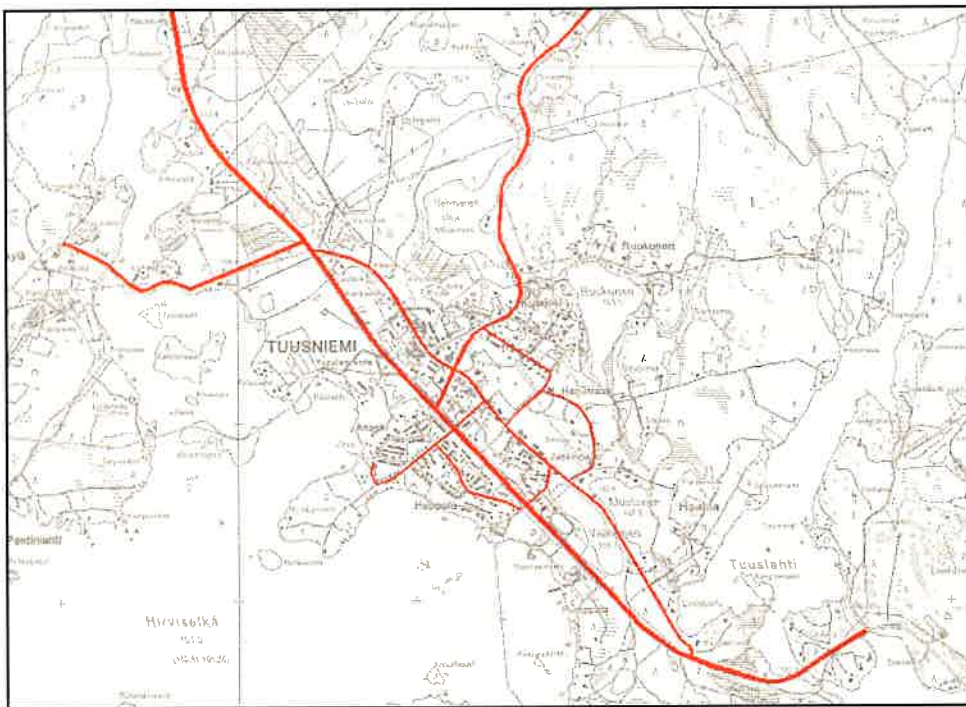
- valtatie 17, Joensuuntien / Kuopiontie

Yhdystiet, paikalliset

- Maantie 5720 (Tuusniemi-Rikkalahti), Ohtaanniementie
- Maantie 544 Pajumäki-Tuusniemi

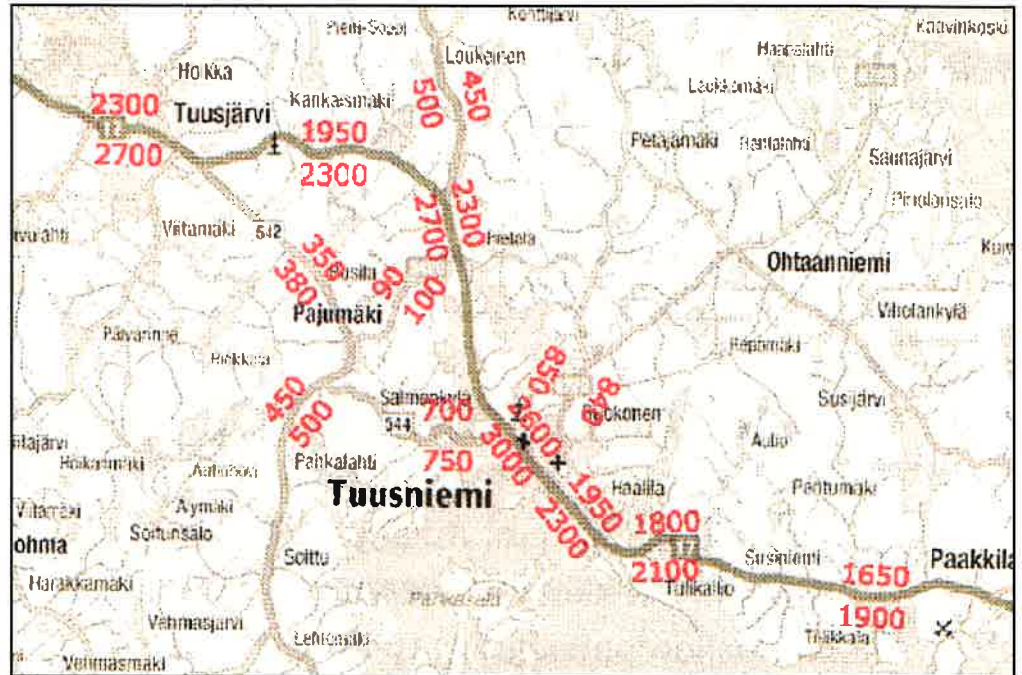
Keskitie ja valtatiellä 17 suuntainen pääkokoaja. Muita merkittävimmät kokoojatiet ovat Ylätie, Patamotie, Kangastie, Anaskintie, Meijeritie ja Juojärventie, jotka ilmenevät oheisesta kuvasta.

Kevyenliikenteen väylä on valtatie varessa taajaman kohdalla sekä Keskitien varressa.

Kuva 7: Kirkkokylän alueen päätieverkko

Alueen liikennemäärät vuodelta 2002 ja ennuste vuodelle 2020 on esitetty alla olevassa kuvassa.

Kuva 8: Alueen liikennemäärät.

Kirkonkylän alueen läpi kulkee moottorikelkkareitti. Reitti tulee Juojärveltä sataman rantaa jatkaen Valkeisen eteläpuolelta Harjuntauksen alueelle ja edelleen Ruokosen eteläpuolelta koilliseen kääntyen edelleen pohjoiseen.

2.6 Yhdyskuntatekniikka

Suunnittelualan vesi- ja viemäriverkostot on esitetty liitekartassa.

Vesi- ja viemäriverkostot on rakennettu koko kirkonkylän asemakaava-alueelle ja Ritoniemen yleiskaavan asuntoalueille sekä Hietarannan alueelle. Tuusniemen jätevedenpuhdistamo on Pahkasalon koilliskulmassa.

Haja-asutusalueella on kattava vesijohtoverkosto. Suunnittelualueella on Ritoniemen vedenottamo.

Aluelämpöverkostot on rakennettu keskustaan Keskitien varteen. Verkostoon on liittynyt julkisia ja yksityisiä palvelurakennuksia, teollisuusyrityksiä ja asuntoja. Lämpökeskus on Sepäntien päässä Teollisuusalueella.

Taajaman pohjoispuolella on muutoasema, jolle kulkee 110 kV:n voimajohto kaakosta kaava-alueen pohjoisosan läpi.

2.7 Kulttuuriympäristö

Rakennuskulttuurikohteet

Tuusniemen taajaman rakennuskulttuurikohteita on inventoitu vuonna 1995. Inventoidut kohteet ovat(Sijainti ilmenee liitekartasta):

1. As. Oy Keskipihan asuinrakennus
  - 1970-luvun 2 kerroksien tiilirunkoinen, pulpettikattoinen aikansa tyyppillinen asuinrakennus.
  - Luettelointiperusta: 1960 -70-luvun tyyppillinen asuinrakennus.
2. Happola
  - 1900 valmistunut yksikerroksinen hirsinen asuinrakennus sekä 1926 valmistunut vanha navetta ja 1920-luvulla valmistunut aitta.
  - Talossa on pidetty mm. kärkejä.
  - Luettelointiperusta: Liittyy monella tapaa Tuusniemen kirkonkylän historiaan ja kehitykseen
3. Hietikko ”Osuuskassan talo”
  - 1951 valmistunut liike-/asuintalo
  - Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen pankkitoiminnan ja poliisilaitoksen historiaa.
4. Kankaala
  - 1900-luvun hirsinen asuinrakennus sekä pihapiirin muut rakennukset
  - Luettelointiperusta: Päärakennuksen ikä, poliisilaitoksen historia.
5. Tuusniemen kirkko
  - 1867-69 rakennettu arkkitehti E.Lohmanin suunnittelema pystyhirsirunkoinen puukirkko sekä 1811/1818 valmistunut kello-tapuli.
6. Kirkonkylän koulukeskus
  - 1965 valmistuneet yläaste ja työpajarakennus sekä 1975 valmistunut lukio/kirjasto
  - Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen koululaitoksen historiaa.
7. Peruskoulun ala-aste
  - 1935 valmistunut 2-kerroksien kivirunkoinen koulu.
  - Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen koululaitoksen historiaa
8. Kotiseutumuseo
  - Alun perin 1860-luvulla valmistunut Pitäjän viljamakasiini, joka toimii kotiseutumuseona.
  - Luettelointiperusta: Ikä ja merkitys pitäjän viljavarastona ja osa kirkonkylän maisemaa.
9. Kulajoki
  - 1920-luvun hirsinen 1-kerroksinen asuinrakennus. Pihapiiriin kuuluu myös navetta ja aitat.
  - Luettelointiperusta: Yksi hyvin säilyneistä vanhoista kohteista.

10. Lautala

- 1870-luvulla valmistunut hirsinen asuinrakennus. Pihapiiriin kuuluu myös navetta, aitat, puu- ja halkovaja.
- Luettelointiperusta: Liittyy monella tapaa Tuusniemen kirkonkylän historiaan ja kehitykseen sekä päärakennus rakennustaiteellisesti edustava kartano.

11. Montola

- Kesäasunto käytössä oleva 1920-luvulla hirsinen asuinrakennus. Pihapiiriin kuuluu myös nukkuma-aitta ja puu- vaja.
- Luettelointiperusta: Yksi hyvin säilyneistä vanhoista pienistä asuinrakennuksista.

12. Nuorisotalo, Nuorela

- 1961 valmistunut lautarunkoinen urheilutalo
- Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen nuoriso- ja urheilutoimien historiaa.

13. Ortodoksinen kirkko

- 1961 valmistunut lautarunkoinen kirkkorakennus.

14. Seurakuntatalo

- 1972 valmistunut tiilirunkoinen srk-talo.
- Luettelointiperusta: Uskonnollisen yhteisön kokoontumispaikka.

15. Terveyskeskus

- 1958 valmistunut lautarunkoinen terveyskeskus.
- Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen terveydenhuollon historiaa.

16. Terveystalo

- 1945 valmistunut lautarunkoinen terveystalo.
- Luettelointiperusta: Tuusniemen vanhin terveydenhuollon rakennus.

17. Uurtajan konttorirakennus

- 1936 valmistunut Osuusliike Uurtajan konttori, asuin- ja varistorakennus.
- Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen kaupankäynnin historiaa. Rakennus pääosin alkuperäisasussa.

18. Ns. vanha apteekintalo

- 1925 valmistunut hirsirunkoinen, 2-kerroksinen
- Luettelointiperusta: Rakennuksen ikä, koristelu ja alkuperäisyys tekevät siitä yhden edustavimmista puurakennuksista.

19. Vanha kunnatoimisto/paloasema

- Noin 1910 valmistunut ja noin 1950 laajennettu vanha kunnatoimisto/paloasema, joka on nykyisin asuinkäytössä.
- Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen koululaitoksen ja myös kunnanhallinnon historiaa.

20. Vanha meijeri

- Meijerin useaan otteeseen laajennettu tuotantorakennus.
- Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen teollisuushistoriaa.

21. Vanha nimismiehen talo

- Alunperin 1800-luvulla valmistunut ja 1936 siirretty asuinrakennus, jossa toiminut koulu.
  - Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen koulu- ja poliisilaitoksen historiaa.
22. Vanhainkoti
- 1975 valmistunut vanhainkoti/terveyskeskuksen vuodeosasto.
  - Osa Tuusniemen sisiaalihuollon historiaa.
23. Virastotalo
- 1983 valmistunut virastotalo.
  - Luettelointiperusta: Osa Tuusniemen kunnanhallinnon historiaa.
24. Pieni Pappila
- Asuinrakennuksena toimiva pappilarakennus on rakennettu 1870 – 80-luvulla.
25. Pahkasalo (ent. kunnalliskoti)
- Kunnalliskoti on aloittanut toimintansa 1897. Tointa lakkasi Pahkasalossa 1974.

Muinaismuistot

Mikroliitti Oy on inventoinut Ritoniemen alueen muinaismuistoalueet kesällä 2004. Alueelta on löytynyt yhteensä 13 kohdetta. Kohteiden sijainnit ilmenee oheisesta kuvasta 9.

Alueen kohteet ovat (Kaavakartalla numerointi on 1 – 15):

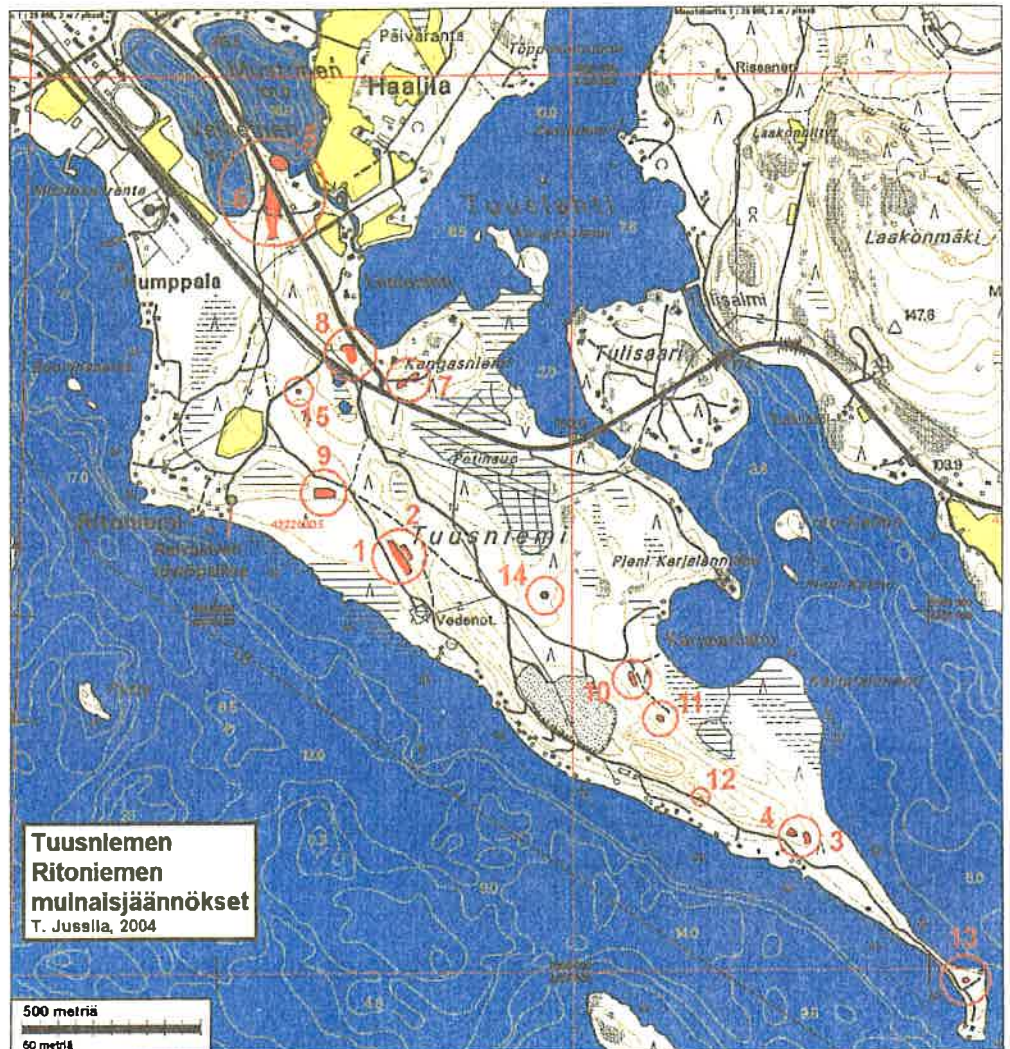
- Tuusniemi 23 Ritoniemi 1 Vedenottamo ala
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 24 Ritoniemi 2 Vedenottamo ylä
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 25 Ritoniemi 3 Kärki ala
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 26 Ritoniemi 4 Kärki ylä
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 27 Ritoniemi 5 Mustonen S
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 28 Ritoniemi 6 Valkeinen S
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 29 Ritoniemi 7 Kangasniemi
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 30 Ritoniemi 8 Liistelahti
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 6 Ritoniemi 9
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 10 Karjalanlahti A
- Kivikautinen asuinpaikka
- Tuusniemi 32 Ritoniemi 11 Karjalanlahti B
- Kivikautinen asuinpaikka

- Tuusniemi 33 Ritoniemi 12
- Kivikautinen löytö
- Tuusniemi 34 Ritoniemi 13
- Historiallinen asuinpaikka
- Tuusniemi 35 Ritoniemi 14
- Historiallinen/ tervahauta

Lisäksi Mustonen lammen pohjoispäässä on ennestään tiedossa oleva Mustonen- niminen (Kaavakartalla merkitty numerolla 15) asuinpaikka.

Perinne- ja kulttuurikasvillisuus

Tavanomaista kulttuurikasvillisuutta edustavat mm. pihat, laidunnurmet ja entiset pellot. Alueella on paikallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnemaisemakohde, Kankaalan pihaketo.

Kuva 9: Tuusniemen muinaismuistokohteet

2.8 Asemakaavan ajantasaisuus, tonttireservi

Osayleiskaavaa varten on analysoitu voimassa olevan asemakaavan ajantasaisuutta ja kaava-alueelta löytyvää rakennuskelpoista tonttireserviä.

Asemakaava- alue on luokiteltu viiteen luokkaan, jotka on esitetty kartalla liitteenä 2:

- 1. Rakentamattomat alueet, joiden kaava on vanhentunut ja alueilla on selvää muutostarvetta.*
Näiden alueiden tuleva maankäyttö mietitään tämän yleiskaavan yhteydessä.
Alueita ovat mm Harjuntauksen vielä täysin rakentamaton alue, valtatie Peltotien välinen alue sekä rakentamaton alue valtatie ja Jokitien risteyksessä
- 2. Rakennetut alueet, joiden kaava on vanhentunut ja joilla on ilmiselvää muutostarvetta.*
Keskustien varren kortteleista osa, Ruohorannantien alue, Honkaniemen ranta-alueet
- 3. Rakentamattomat alueet, jotka toteutetaan pääasiassa kaavan mukaisesti.*
Harjuntauksen osin rakentamaton alue, teollisuusalue sekä
- 4. Kaavan mukaan rakennetut alueet(Pääosin).*
Pääosa valtatie ja Juojärven välistä, keskeiset palvelualueet Valkeisen, Mustajärven sekä harjualue.
- 5. Selvitysalue*
Näiden alueiden tuleva maankäyttö mietitään myös tämän yleiskaavan yhteydessä. Meijerin viereinen ranta-alue, missä viimeinen asemakaavaa ei vahvistettu ja Anaskinrannan alue.

Alla olevassa taulukossa on esitetty voimassa olevan asemakaavan mukainen sellaisenaan käyttökelpoinen tonttireservi. Reservi ei ole aivan todellinen. Mukana on jonkin verran vaikeasti rakennettavia tontteja, jotka eivät kiinnosta rakentajia. Samoin yksityisten omistamilla alueilla eivät kaikki vapaat tontit ole käytettävissä rakentamiseen.

Omistaja	AO	AR
	kpl	k-m ²
Kunta	35	10
Seurakunta	-	-
Yksityiset	29	-
Yhteensä	64	10

Taulukko: Tuusniemen asemakaava-alueen teoreettinen tonttireservi kesällä 2005.

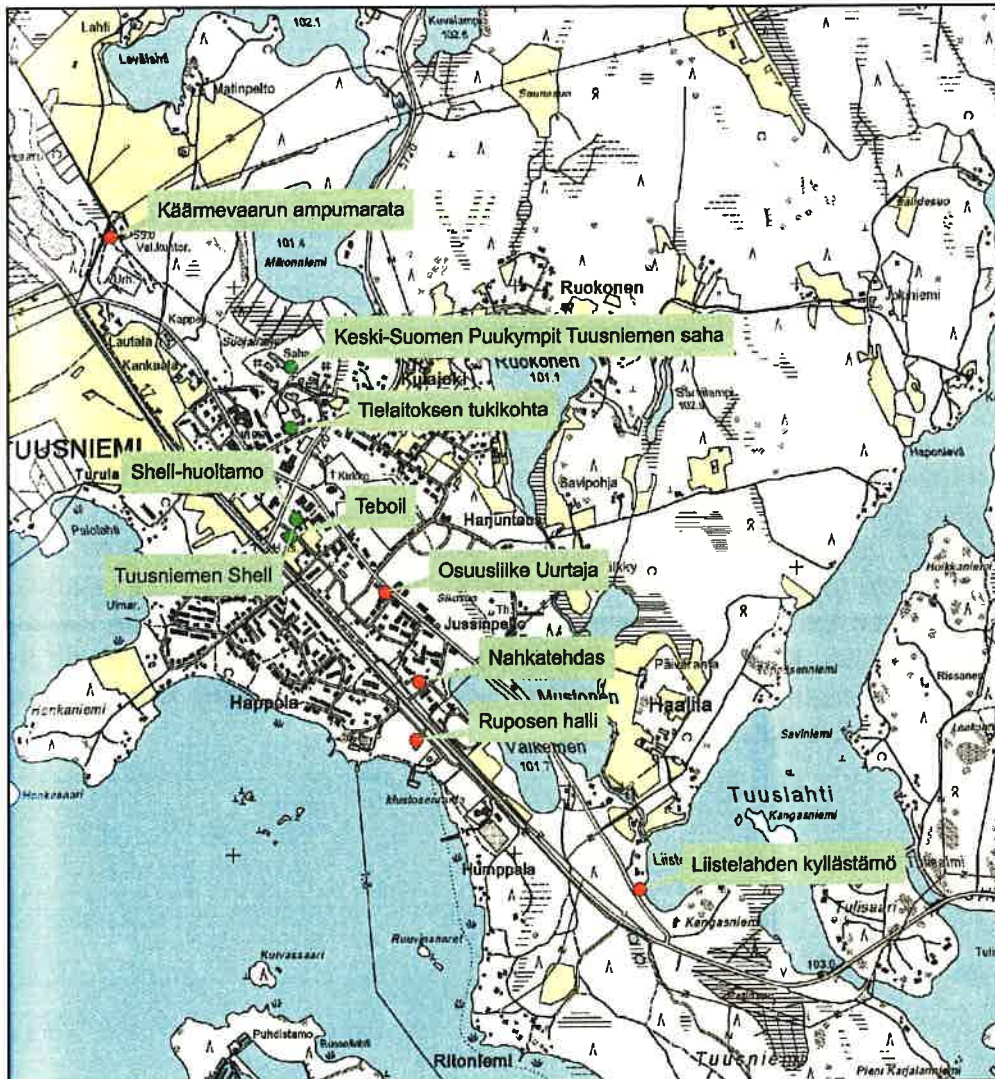
Kunnalla on lisäksi Hietarannan alueelle vapaita tontteja. Pahkasalon rakennuspaikat on kaikki myyty.

2.9 Ympäristön häiriötekijät

Valtatien 17 yöaikainen laskennallinen melualue (45 dbA) ulottuu noin 130 m:n päähän tien keskilinjasta. Valtatien melualueella on tällä hetkellä noin 10 asuin-/lomarakennusta. Valtatien 17 yleissuunnitelman yhteydessä laadittu meluselvityskartta on liitteenä 6. Meluselvityksen tavoiteajankohta on vuosi 2020.

Suunnittelualueella on voimassa 5 maa-ainesten ottoaluetta. Yksi kohdistuu Tuusnimeen ja loput taajaman pohjoispuolelle Pajuharjun, Marjaharju Käärmevaaru alueelle. Luvat ovat voimaassa 2008 – 2015 asti.

Kirkonkylän alueella olevat pilaantuneet tai mahdollisesti pilaantuneet maa-alueen ovat ilmenevät oheisesta kuvasta 10. Vihreällä pallolla merkityillä kohteilla on toiminta vielä käynnissä. Kohteista Shell ja Ruposen halli on kunnostettu sekä Teboil on osaksi kunnostettu. Käärmevaarun ampumarata, Liistelahden kyllästämö ja Osuusliike Uurtajan kohteiden alueet on todettu pilaantuneeksi. Keski-Suomen Puukymppit Tuusnimen sahan alue ei ole ilmeisesti pilaantunut. Tielaitoksen entinen tukikohta ja vanha nahkatehtaan alueesta ei ole tulkittua tietoa.

Kuva 10: Mahdollisesti pilaantuneet kohteet

2.10 Luonnonympäristö

Luonto- ja maisemaintoinnista on laadittu erillinen raportti, jossa on tarkemman kuvaukset mm. arvokohteista. Selvitysalueen laajuus ilmenee myös liitekartalta. Selvitystä ei ole tehty Juojärvi-Pajuharju-Pahkasalo ympäristön osayleiskaavan alueelta. Em. selvityksen kohteet on kirjattu jäljempänä kurssiivilla sulkujen sisään. Tarkemmat suositukset ja kuvaukset löytyvät em. kaavan kaavaselostuksesta.

2.10.1 Alueen luonnon ja maiseman yleiskuva

Kallioperä ja maaperä sekä niiden muodot

Selvitysalueen kallioperä on kiillegneisiä.¹ Granodioriittia esiintyy pienellä alalla Ruokosen järven rannoilla. Graniittia on kapealti mm. Tuuslahden län-sirannoilla ja Tulisaassa.

Kirkonkylän halki Tuusniemeen kulkee luode-kaakkosuuntainen harjajakso, jonka maa-aines on lajittunutta soraa ja hiekkaa². Ritoniemen pellon seudulla esiintyy ravinteikasta savisilttimaata. Muuten selvitysalueen maaperä on moreenia. Kalliomaata esiintyy laikuttain. Suot ovat turvemaata.

Alueen pinnanmuotojen perusrakenteen määräävät alueen läpi kulkeva harjuselänne sekä kallioperän muodot. Alueella on runsaasti suuria, luode-kaakko –suuntaisia murroslinjalaaksoja. Kallioperä heikoimmat vyöhykkeet ovat kuluneet syvimmälle. Niissä on nyt järviä ja laaksoja. Juojärvi sijaitsee kallioperän murtumien kohdalla.

2.10.2 Maisemakuva

Selvitysalue kuuluu Suomen maisemamaakuntajaossa itäiseen Järvi-Suomeen, Pohjois-Savon järvisuutuun³. Maisema on jyrkkäpiirteistä, vaihteleva korkokuva on ruhjelaaksojen muovaamaa. Sille ovat tyypillisiä laaja-alaiset ja jyrkkärinteiset kohoumat. Maisemaa hallitsevat kalliomäet, moreenikumpareet sekä harjuselänteet. Metsiä on paljon, ja valtapuuna yleisimmin kuusi.

Selvitysalueen maiseman perusrakenteen muodostaa vesimaisemaa halkova Tuusniemen harjuselänne. Harjumaisemaa elävöittävät järeäpuustoisen harjumänniköt sekä harjun laen kolme syvää suppaa. Niemen kärjessä rannan vanhoilla männiköillä on maisemallista arvoa. Juojärven vesimaiseman arvokkaita elementtejä ovat saaret, pienet luodot sekä rannalta avautuvat näkymät selkävedelle. Tavanomaisimmat rannat ovat kivikkoa, saarilla on paikoin myös silokalliorantaa. Muita selvitysalueen arvokkaita maisemallisia elementtejä ovat järvet ja lammet sekä Kuopio-Joensuu tien molemmin puolin avautuva viljelymaisema (Turulanranta).

¹ Huhma, A. 1971: Kallioperäkartta 1:100 000. Lehti 4222 Outokumpu. – Geologian tutkimuskeskus (www.gsf.fi)

² Geologian tutkimuskeskus 1984: Suomen geologinen yleiskartta 1:400 000. Maalajikartta. Joensuu. Lehti D3.

³ Ympäristöministeriö 1993: Maisemanhoito. Maisema-alueryhmän mietintö I. – Mietintö 66/1992.

Kuva 11. Silokalliorantaiset Ruuvisaaret Ritoniemen edustalla ovat retkeilijöiden suosiossa.

Selvitysalueen asutus on vanhaa. Muinaisjäännösinventoinneissa⁴ Ritoniemeltä on löydetty useita kivikautisia asuinpaikkoja. Tuusniemen kirkonkylän asutus sijaitsee valtatie molemmin puolin. Tieltä Juojärvelle avautuvaa maisemaa hallitsee pienvenesataman, viihdekeskuksen sekä teollisuusalueen muodostama kokonaisuus. Keskustan ulkopuolella asutus sijaitsee järvien ranta-alueilla, mäkien lakialueilla sekä metsäisten selänteiden rinteillä peltojen laitamilla. Rannat on rakennettu suhteellisen tiiviisti. Tuusniemen etelärannan tiheä loma-asuntoasutus sulautuu maisemaan.

Maiseman häiriötekijät liittyvät etenkin tieverkoston sijaintiin. Selvitysalueen halki kulkeva Kuopio-Joensuu tie halkoo viljely- ja kylämaisemaa. Tuusniemi-Ritoniemi harjumaisemaa rikkovat useat harjulla risteilevät pienet tiet sekä maa-ainestenottoalue. Myös Valkeinen- ja Mustonen lampien välisen kannaksen tie sijaitsee maisemallisesti herkällä alueella. Maisemaa pirstovia laajahkoja hakkuualoja on mm. Ruokosen ja Kulajoen kylien ympärillä.

2.10.3 Vesiluonto

Pohjavedet

Harjujaksolla sijaitsee kaksi pohjavesialuetta⁵. Tuusniemen pohjavesialue (0885703) on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (luokka 1, koko-

⁴ Jussila, T. & Sepänmaa, T. 2004: Tuusniemi. Ritoniemen muinaisjäännösinventointi 2004. – Mikroliitti Oy.

⁵ Britschgi, R. & Gustafsson, J. (toim.): Suomen luokitellut pohjavesialueet. – Suomen ympäristö 55. Suomen ympäristökeskus.

naispinta-ala 2,32 km², antoisuus 900 m³/d). Selvitysalueen pohjoisosiin rajautuva Käärmevaarun pohjavesialue (0885704) on vedenhankintaan sovelias pohjavesialue (luokka 2, kokonaispinta-ala 1,31 km², antoisuus 700 m³/d). Kartalla sisempi alue kuvaa pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta, jota ympäröi pohjavesialueen suojavyöhyke.

Pohjavesien puhtauden uhkatekijöitä ovat maa-ainesten otto ja siihen liittyvät oheistoiminnat, tienpito, haja-asutukseen liittyvä jätevesien maahan imeytyminen sekä sopimaton lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö maa- ja metsätaloudessa.

Pintavedet

Selvitysalueen vesistöt kuuluvat Vuoksen vesistöön ja Juojärven reittiin. Juojärvi on tyypillinen karu ruokojärvi⁶. Vedenlaatu on hyvä ja vesi on kirkasta. Happitilanne on hyvä läpi vuoden ja ravinnepitoisuudet alhaiset. Kunnan jätevedenpuhdistamon purkupaikka sijaitsee Juojärvessä Ritoniemen edustalla, joten veden laatua tarkkaillaan säännöllisesti. Suomen ympäristökeskuksen vesistöjen käyttökelpoisuusluokituksessa Juojärvi on laadultaan erinomaisen⁷. Juojärveä säännöstellään voimalaitosten tarpeisiin. Vedenkorkeuden vaihteluväli (säännöstelyrajat) on: alavesi 100,40 m; keskivesi 100,78 m ja ylavesi 101,05 m.

Muita selvitysalueen järviä ja lampia ovat Vehmanen, Kuvelampi, Ruokonen, Mustonen ja Valkeinen. Sarvilampi sekä Kuopio-Joensuu tien eteläreunassa sijaitsevat harjulammet ovat pinta-alaltaan alle hehtaarin suuruisia metsälampia.

2.10.4 Kasvillisuus

Tuusniemi kuuluu kasvimaantieteellisessä aluejaossa eteläborealisen havumetsävyöhykkeen Järvi-Suomen osa-alueeseen sekä Pohjois-Savon eliömaakuntaan.

2.10.5 Metsät

Selvitysalueen vallitsevana metsätyypinä ovat tuoreet mustikkatyypin (MT) kuusikankaat sekä kuivahkot puolukkatyypin (VT) mäntykankaat, joita on etenkin harju- ja hiekkamailla. Kuivimmilta osin harjumetsät karuuntuvat kanervatyypin (CT) kuiviksi kankaiksi. Kenttäkerroksen tyypillisiä lajeja ovat puolukka, mustikka, metsälauha, kanerva ja kielo.

⁶ Kontila ym. 2001: Kaavin-Juojärven kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma II. – Kuopion yliopisto, Koulutus- ja kehittämiskeskus. Pohjois-Savon TE-keskuksen kalatalousyksikkö.

⁷ Hammar, T. 2004: Pohjois-Savon järvien vedenlaatukartoitus. – Pohjois-Savon ympäristökeskuksen moniste 49.

Kuva 12. Tuusniemi-Ritoniemi harjulla vallitsevat tasaikäiset mäntykankaat.

Lehtomaisia kankaita ja lehtoja on niukasti. Käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaisia kankaita on paikoin rantametsissä. Lehtoja esiintyy kangasmetsien rehevissä painanteissa sekä pellonreunusmetsissä. Esimerkiksi Ritoniemen pellon ja lähteikköjen ympäristössä sijaitsee kasvillisuudeltaan rehevä, harmaaleppävaltainen, kulttuurivaikutteinen alue. Kasvillisuudeltaan lehdot vaihtelevat käenkaali-oravanmarjatyypin (OMaT) tuoreista lehtoista saniaistyyppin (FT) kosteisiin lehtoihin. Lehtojen tyypillistä lajistoa ovat mm. metsäalvejuuri, nurmilauha, nuokkuhelmikkä, oravanmarja, sudenmarja, käenkaali, vadelma, rönsyleinikki, metsäimarre, isoalvejuuri ja punaherukka.

Kuva 13. Pieni Karjalanniemen lehtolaikku sijaitsee kangasmetsän painanteessa.

Suot

Valtaosa selvitysalueen soista on syntynyt mäkien välisiin laaksoihin sekä pikkulampien rannoille umpeenkasvun seurauksena. Suot ovat karuja. Suotyypeistä yleisimpiä ovat rämeet, jotka ovat pääasiassa isovarpu- ja tupasvillarämeitä. Karjalanniemessä on mustikka- ja suopursuvaltaista kangasrämettä, jota ympäröivät ojitukset. Korpia on lähinnä rämeiden reunoilla, kangasmettien välisinä korpijuotteina sekä pienialaisina soistumina. Ritoniemi-Tuusniemi länsirannalla on hieskoivu-kuusivaltaista mustikkakangaskorpea. Selvitysalueen koillisosassa Savipohjantien eteläpuolella on luonnontilainen suokokonaisuus, johon kuuluvat harvapuustoinen suursararäme, keskialueen tupasvillaräme sekä reunojen isovarpurämeet ja metsäkortekorpi (kuva 4).

Suojaisiin lahtiin ja jokien suihin on syntynyt rantaluhtia. Tyypillisesti pienialaiset luhdet ovat sara- ja ruoholuhtaa, joita reunustavat paju- ja koivuluhdet. Yleisimpiä lajeja ovat luhtakastikka, kurjenjalka, jouhisara ja vehka. Vehmasen pohjoisosassa on lisäksi korteluhua ja ruokoluhtaa. Juojärvellä luhtarannan edustalla on vaihtelevan levyinen järviruokovyöhyke.

Kuva 14. Savipohjan suoalueella vaihtelevat sara- ja isovarpurämeet.

Vesi- ja rantakasvillisuus

Järvikasvillisuudeltaan alue kuuluu reittivesien järviruokotyyppiin, johon luetaan kuuluvaksi valtaosa maamme suurjärvistä. Rannat ovat pääosin karuja, ja vesikasvillisuus on niukkaa. Juojärveen rajoittuvan Ritoniemi-Tuusniemi harjualueen vesi- ja rantakasvillisuus on vyöhykkeistä. Maaranta on suurelta osin kapeaa sarareunusta. Rantakasvillisuuteen kuuluvat mm. rantakukka ja pullosara, vehka, myrkkykeiso, terttualpi ja osmankäämi.

Uloimpana rantaviivaa hallitsevat järviruokokasvustot, joiden edustalla on kelluslehtisiä kasveja. Matalilla rannoilla on luhtaista pensastoa, jossa kasvavat mm. pajut, tervaleppä, hieskoivu sekä terttualpi, myrkkyykeiso, vehka, luhtasara ja harmaasara. Karummalla Karjalanlahdella kasvaa viiltosaraa, järvikortetta, järvikaislaa ja järvisätkintä.

Muiden järvien ja lampien rannoilla vaihtelevat saravaltaiset vyöhykkeet ja luhtarannat. Rantaluhtia on lähinnä lahdissa, jokien suilla sekä alavilla rannoilla. Vesikasvillisuudessa vallitsevat kelluslehtiset kasvit (mm. ulpukat ja lumpeet). Tiheän, lehtipuuvaltaisen rantapuuston ja –pensaston lajeja ovat mm. harmaa- ja tervaleppä, hieskoivu, kataja ja korpipaatsama.

2.11 Eläimet

Nisäkkäät

Selvitysalueen nisäkäslajistoon kuuluvat mm. hirvi, jänis, rusakko, orava ja mäyrä. Ritoniemen ja Tuusniemen rannat ovat piisamin elinympäristöä. Pienpedoista alueella esiintyvät mm. kettu, minkki, kärppä, lumikko ja supikoira.

Linnut

Vesi- ja rantalinnusto on tyypillistä karujen vesien ja ruovikkojen linnustoa, kuten *kuikka* ja *isokoskelo*. Kartoituksessa tehtiin havainto kuikkaparista Ruuvinsaarten sekä Karjalanniemen edustalta. Selvitysalueen yleisimpiä sorsalintuja ovat *telkkä*, *sinisorsa* ja *tavi*. Reheviä elinympäristöjä suosivista vesilinnuista alueella on tavattu *haapana*.

Lokkilinnustoon kuuluvat *kalalokki*, *naurulokki*, *pikkulokki*, *selkälokki*, *harmaalokki* ja *kalatiira*.

Tiheät järviruovikot ovat *ruokokerttusen* elinympäristöä. Rantapensastojen tyypillinen laji on *pajusirkku*. *Rantasipi* on karujen järvenrantojen tavallinen kahlaaja. Kahlaajista selvitysalueella on tavattu lisäksi *metsäviklo* ja *valkoviklo*. *Kuovi* ja *töyhtöhyppä* kuuluvat peltoalueiden pesimälinnustoon. Turulanrannan peltoalueet ovat *ruisrääkän* elinympäristöä.

Metsälinnusto on kangasmetsille tyypillinen. Yleisiä ovat *hömö-*, *töyhtö-* ja *kuusitiainen*, *punarinta*, *hippiäinen*, *puukiipijä*, *punatulkku*, *leppälintu*, *käpylintu* ja *käpytikka*. Lajimäärä on suurin lehdossa, puronvarsilla ja rantapensaikoissa. Lehdot ovat etenkin rastaiden ja kerttulintujen suosimia. Lehtipuuvaltaisten metsien tyypillinen laji on *lehtokurppa*.

Ritoniemen alueella soramontussa on *törmäpääsky*-yhdyskunta. Hiekka-kuopan vanhimpaan osaan on asettunut noin kahdenkymmenen parin *törmä-*

pääsky-yhdyskunta (Rönkä 1996). Alueen linnustoon kuuluvia muita huomionarvoisia lajeja ovat mm. *palokärki*, *teeri* ja *metso*.

Kalat

Juojärven taloudellisesti tärkeimmät kalalajit ovat hauki, ahven, made, siika ja muikku. Muuta lajistoa ovat mm. kuha, kuore, särki ja säyne. Istutuksin ja osittain luontaisesti lisääntyviä lajeja ovat mm. siika, kuha ja taimen.

2.12 Luonto- ja lintudirektiivilajit

2.12.1 Lintudirektiivilajit

Alueella havaitut lajit ovat:

Kalatiira (*Sterna hirundo*), Kuikka (*Gavia arctica*), Metso (*Tetrao urogallus*), Palokärki (*Dryocopus martius*), Ruisrääkkä (*Crex crex*) ja Teeri (*Tetrao tetrrix*)

2.13 Suojeltavat, uhanalaiset, silmälläpidettävät sekä harvinaiset eliölajit

2.13.1 Valtakunnallisesti uhanalaiset lajit

Selvitysalueelta tavatut valtakunnallisesti uhanalaiset lajit on luokitettu vaarantuneiksi (VU) lajeiksi.

Naurulokki (*Larus ridibundus*) ja Selkälokki (*Larus fuscus*).

2.13.2 Valtakunnallisesti silmälläpidettävät lajit (NT)

Ketoneilikka (*Dianthus deltoides*), Kuikka (*Gavia arctica*), Metso (*Tetrao urogallus*), Teeri (*Tetrao tetrrix*) ja Ruisrääkkä (*Crex crex*).

2.13.3 Paikallisesti arvokkaat kohteet

1. *Kankaalan pihaketo*

Pinta-ala: 0,1 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: ketoneilikka (NT)

Maankäyttösuositus: ma-1

2. *Lokkiluodot*

Pinta-ala: 2,3 ha (mukana vesialuetta)

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: selkälokki (VU), kuikka (LsA 21§)

Maankäyttösuositus: SL

3. *Ruuvinsaaret*

Pinta-ala: 2,5 ha (mukana vesialuetta)

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: naurulokki (VU), kuikka (LsA 21§) Maankäyttösuositus: S

Linnusto- ja maisemakohde (kuva 1).

4. *Sarvilampi*

Pinta-ala: 2,3 ha

Maankäyttösuositus: MY /luo, W

Kasvillisuuskohte

5. *Päivärannan rantaluhdat*

Pinta-ala: 7,4 ha

Maankäyttösuositus: MY /luo

Kasvillisuuskohte.

6. *Kangasniemen luhta*

Pinta-ala: 0,2 ha

Maankäyttösuositus: MY /luo

Kasvillisuus- ja maisemakohde.

Kuva 15. Kangasniemeen johtava kapea kannas on rantaluhtaa.

7. *Nimettömät harjulammet*

Pinta-ala: 1,1 ha

Maankäyttösuositus: MY, W

Kasvillisuuskohte.

8. *Vehmasen luhta*

Pinta-ala: 1,6 ha

Maankäyttösuositus: MY /luo

Kasvillisuuskohte.

Kuva 16. Rämeyden reunustamat harjun suppalammet sijaitsevat Kuopio-Joensuu tien välittömässä läheisyydessä.

Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

9. Tuusniemen harjumaisema-alue

Pinta-ala: 123,7 ha

Seutukaava: ah 45.661

Maankäyttösuositus: MY

Kasvillisuus- ja maisemakohde.

10. Savipohjan suot

Pinta-ala: 2,4 ha

Maankäyttösuositus: MY

Kasvillisuuskohte.

11. Karjalanniemen lehto

Pinta-ala: 0,6 ha

Maankäyttösuositus: MY

Kasvillisuuskohte (kuva 3).

12. Karjalanniemen luhta

Pinta-ala: 4,5 ha

Maankäyttösuositus: MY

13. Kirkonkylän harjumännikkö

Pinta-ala: 5,9 ha

Maankäyttösuositus: VL

Kasvillisuuskohte.

Kasvillisuuskohte.

Kuva 17. Karjalanniemen edustalla on laajahko rantaluhta-alue.

2.14 Maisemakohteet

2.14.1 Luonnonmaisema-alueet ja -kohteet

Aiemmin kuvatuista kohteista maisemallista arvoa on etenkin Juojärven Ruuvinsaarella (kohdenumero 3) ja lokkiluodoilla (kohdenumero 2).

14. Kalmonsaari-Kusiainen-Tipola

Maankäyttösuositus: MY

15. Valkeinen - Mustonen

Maankäyttösuositus: MY ja W (vesialueet)

16. Kangasniemi ja saari

Maankäyttösuositus: MY

17. Tuusniemen kärjen hiekkakannas

Maankäyttösuositus: MY

18. Kuvesaaret

Maankäyttösuositus: VR

2.14.2 Kulttuurimaisema-alueet

19. Turulanrannan kma

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: ruisrääkkä (NT)

Maankäyttösuositus: ma-2

20. Haalilan kma: Viljellyt pellot erottuvat Mustosen lammen vesimaisemaan. Osa pelloista on kesantona.

3 Tavoitteet

3.1 Tavoiteasettelun lähtökohdat

Tavoitteet perustuvat Tuusniemen kirkonkylän osayleiskaavaa varten kerättyyn laajaan perusselvitysaineistoon, tehtyihin erillisselvityksiin ja niiden analysointiin sekä osallistuvan suunnittelun kautta saatuihin palautteisiin.

Perusselvityksiä on koottu mm. suunnittelutilanteesta, maanomistuksesta, väestöstä ja työpaikoista, maankäytöstä, liikenteestä, yhdyskuntatekniikasta, kulttuuriympäristöstä, kaavan toteutuneisuudesta sekä luonnonympäristöstä. Erillisselvityksiä on tehty mm. muinaismuistoista ja luonnonympäristöstä.

Asukas- ja viranomaispalautteita on saatu mm. seuraavista aineistoista:

- Viranomaisneuvottelu
- Esittelytilaisuus yleisölle
- Työn aikana saadut muut palautteet.

Tuusniemen kirkonkylän osayleiskaavan tavoitteissa on käsitelty tavoitteellista kuntarakennetta, maankäytön yleisiä tavoitteita sekä tarkennettuja osaluueittaisia tavoitteita asemakaavoitetulla alueella ja sen ulkopuolisella alueella.

Rantarakentamisen mitoitusta ei ole laskettu tilakohtaisesti. Pahkasalon saarissa omarantaisten rakennuspaikkojen lukumäärä perustuu Juojärven yleiskaava mitoitukseen. Muut omarantaist uudet rakennuspaikat on osoitettu tukemaan taajaman palveluja rakennettavuudeltaan hyvillä alueilla. Uusien rantarakennuspaikkojen edellytykseksi on määrätty liittyminen kunnallisen viemäriverkostoon.

3.2 Tavoitteellinen kuntarakenne

Koillis-Savon seutukaavassa (vahvistettu 21.12.1995) on annettu eräitä yhdyskuntarakenteen kehittämistavoitteita, jotka koskevat Tuusniemen kirkonkylää:

- Kirkonkylän säilyminen alimpana kuntakeskustasona
- Alueelle muodostuu nykyaikainen asuntokanta ja asumistasoerot muuhun Pohjois-Savoon nähden tasoittuvat.
- Taajamien rakennetta tiivistetään ja asutusta suunnataan kokonaisuuden kannalta edullisimmille alueille.

3.3 Maankäyttöä koskevia yleisiä tavoitteita

Asuntoalueet

- Olemassa oleva tonttivaranto hyödynnetään. Selvitetään, miten olemassa olevan rakenteen sisältä löydetään kaavan tiivistämis- tai käyttötarkoitukseen muuttamismahdollisuuksia.
- Uusilla asuinalueilla täydennetään olemassa olevaa rakennetta.
- Asuinalueiksi osoitetaan maiseman, rakennettavuuden ja sijainnin puolesta hyviä alueita. Tavoitteena on tarjota rakentajille houkuttelevia ja kilpailukykyisiä rakennuspaikkoja, jotta Tuusniemen taajama saadaan kehittymään.
- Hyvien yhtenäisten viljeltyjen peltoalueiden osoittamista asumiseen pyritään välttämään.
- Osoitetaan ranta-alueita myös loma-asutukseen (Pahkasalo) turvaten kuitenkin myös mahdollisen golfkentän rakentamismahdollisuus alueella.

Työpaikka-alueet

- Luodaan ja säilytetään edellytykset monipuolisille palvelun ja teollisten työpaikkojen synnylle.
- Erityistä tarvetta uusille aluevarauksille ei ole.

Palvelualueet

- Varaudutaan nykyisten julkisten ja yksityisten palveluiden laajentumistarpeeseen.
- Selvitetään liikennepalvelujen sijoittuminen valtatie varteen.
- Erityisiä uusia palveluvarauksiin ei ole tarvetta.

Virkistysalueet

- Virkistysalueiden osalta säilytetään ja täydennetään olemassa olevaa viheralueiden verkostoa sekä ulkoilureitistöä.
- Tuusmäen laskettelukeskus on lopettanut toimintansa. Alueella ei ole tarvetta ko. toimintaan.

Maa- ja metsätalous

- Maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä ei rajoiteta tarpeettomasti osayleiskaavalla.
- Yhtenäiset hyvät peltoalueet pyritään säilyttämään maatalousalueina.

Liikenne ja liikennealueet

- PäätiEVERKkoa ja sen kehittämistä koskevat aluevaraukset perustuvat Savo-Karjalan tiepiirin suunnitelmiin.
- PäätiEVERKON meluhaitat otetaan huomioon maankäyttöratkaisuissa.
- Tuusniemen kirkonkylän alueelle luodaan toimiva ja turvallinen kevyen liikenteen verkko.
- Liikennealueilla mahdollistetaan kaavallisesti liikenneturvallisuuteen ja taajamakuvaan liittyvät parannukset.
- Huomioidaan valtatie 17 yleissuunnitelmassa esille tulevat maakäyttöön vaikuttavat seikat.

Yhdyskuntatekniikka ja sen aluevaraukset

- Olemassa olevat erityistoimintojen ja yhdyskuntatekniikan alueet säilytetään.
- Vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet turvataan.
- Uudet rakentamisalueet liitetään pääsääntöisesti vesi- ja viemäriverkostoihin.
- Jätehuollon kehittäminen perustuu kunnallisiin ja seudullisiin ratkaisuihin.

Luonnon- ja maisemansuojelu

- Maankäyttöratkaisuissa otetaan huomioon alueen luonnon ja maiseman erityispiirteet ja suojeluarvot. Lähtökohtana on alueelle tehty erillinen luonto- ja maisemaselvitys sekä aikaisempien kaavojen yhteydessä tehdyt selvitykset.
- Erityinen huomio kiinnitetään Ritoniemen alueen harjuluonnon, muinaismuistojen ja pohjavesien suojeluun sekä alueen virkistyskäyttöön.
- Luontoselvityksessä todettujen paikallisesti merkittävien luontokohteiden maankäyttösuosituksia pyritään ottamaan kaavaratkaisussa huomioon.

Rakennussuojelu, muinaismuistot

- Maankäyttöratkaisuja harkittaessa lähtökohtana on olemassa olevan käytökelpoisen rakennuskannan hyödyntäminen.
- Alueen rakennuskulttuuri- ja muuta historiallista perintöä pyritään säilyttämään kaavallisin keinoin.
- Muinaismuistolain suojaamat kohteet osoitetaan osayleiskaavassa.

3.4 Asemakaavoitettavan alueen kehittämistavoitteita

Tuusniemen kirkonkylää kehitetään asemakaava-aluetta tiivistäen, taajama-kuvaa kehittäen, luomalla uusia kilpailukykyisiä asuntoalueita, kehittämällä vain osin rakentuneita alueita, luomalla edellytykset uusille palveluille ja muille työpaikoille sekä olevassa olevien palveluiden ja työpaikkojen kehittämiselle.

Toisaalta pyritään löytämään uusi omarantaisia asuinrakennuspaikkoja taajaman tuntumasta monipuolistamaan tarjontaa.

Asumisen mitoitus

Tavoitteena on pyrkiä lisäämään Tuusniemen kirkonkylän osayleiskaava-alueen väkilukua. Osayleiskaavan mitoituksen tavoitevuosi on 2020.

Tuusniemen kunnan tavoitteena on tarjota korkeatasoisia omakotitalojen rakennuspaikkaa taajaman ympäristöstä ja asemakaavoitetulta alueelta kunnan omistamilta alueilta yksityismailla tapahtuvan rakentamisen lisäksi.

Uusien omakotitalojen rakennuspaikkojen keskikoko on asemakaavoitetulla alueella 2000 m². Vähintään noin 50 % raakamaasta menee muuhun kuin asuinrakentamiseen (puistot, kaavatiet, tekninen huolto yms.).

Asuinalueet

Vaihtoehtoisia uusia asuntoalueita ovat asemakaavoitetun alueen tuntumassa ovat Honkaniemi ja Ritoniemi. Tiivistettäviä ja kehitettäviä alueita ovat Harjuntauksen ranta-alueet, Turulanranta-Anaskin välinen alue.

Pappilan ja Hietarannan alue Pajulahdessa sekä Hoikkaniemi Tuuslahden itärannalla ovat lievealueen asuntoalueita.

Ritoniemen alue

Lähtökohdat:

- Alueelle on muodostunut uutta asutusta.
- Kunnallistekniikka on valmiina ja alue on hyvin rakennettavissa.
- Alueella on historiallista arvoa sekä luonnonarvoja.

Kehittämistavoitteita:

- Tieverkkoa joudutaan laajentamaan ja jatkamaan. Tieverkko voidaan suunnitella vt 17 yleissuunnitelman valmistuttua.
- Kunnallistekniikka joudutaan laajentamaan rakentamisen laajetessa.
- Alueelle voidaan rakentaa asuinpientaloa.

Honkaniemen alue

Lähtökohdat

- Yksityisen omistama Juojärven ranta-alueita aivan taajaman vieressä palveluiden lähellä.
- Kunnallistekniikka alueen vieressä.

Kehittämistavoitteita:

- Alueelle sijoitettavissa korkealuokkaisia rakennuspaikkoja rantaan ja rannan tuntumaan.
- Vaatii sisäisen tieverkon ja vesihuollon rakentamisen.

Harjuntauksen ranta-alue:

Lähtökohdat:

- Alue on kunnan omistuksessa.
- Alueen asemakaava toteutumatta. Kunnallistekniikkaa ei ole rakennettu.
- Rakennuspaikat pienehköjä mutta rakennettavuudeltaan hyviä.

Kehittämistavoitteet:

- Muodostaa alueelle houkuttelevia asuinrakennuspaikkoja.
- Laajentaa alueen rakennuspaikkoja sekä muodostaa alueelle jokeen rajoittuvia rakennuspaikkoja.
- Kulkuyhteys alueen läpi säilytettävä

Anaskin-Turulanranna –Paloniemen alue

Lähtökohdat:

- Alue yksityisessä omistuksessa.
- Osoittaa rakentamista kunnallistekniikan piirissä olevalle alueelle Juojärven tuntumaan tiivistämällä ja täydentämällä olevaa rakennetta.

Kehittämistavoitteet:

- Muodostaa alueelle houkuttelevia asuinrakennuspaikkoja taajaman tuntumaan.

Työpaikka-alueet

Työpaikka-alueiden tarpeeseen vaikuttaa kysynnän ja tarjonnan laki. Kunnalla tulee olla tarjota rakennettavuudeltaan ja sijainniltaan hyviä työpaikka-

alueita erilaisille ja erikokoisille yrityksille. Uusien alueiden tarvetta kunnassa ei ole.

Palvelut

Asemakaava-alueen keskeisissä liikekortteleissa on rakentamattomia liiketontteja 5 kpl, joiden kaikkien toteutuminen on hyvin epävarmaa.. Näille tontteille on sijoitettavissa Tuusniemellä tarvittavat uudet liiketilat. Tonttien muuta käyttö myös tutkitaan.

Satama-alueelle pyritään sijoittamaan matkailua ja virkistystoimintaa palvelevia toimintoja (mm. leirintäalue, esiintymislava) alueelle tehdyn kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Keskusta-alueen ja taajamakuvaan kehittäminen

Taajamakuvallisesti keskeisimpiä alueita ovat Jokitien ja Keskitien alueet, joiden ympäristö tulisi kehittää liikennealuetta/katutilaa jäsenöimällä. Toinen merkittävä kehittämisalue on Sataman ympäristö.

3.5 Asemakaava-alueen ulkopuoliset kehittämisalueet

Tuuslahden ranta-alue

Lähtökohdat:

- Alue on maata kunnan omistuksessa. Alueella on yksi omakotitalo.
- Alueella tulee vesijohto. Jätevedet hoidetaan kiinteistökohtaisesti.

Kehittämistavoitteita:

- Alueelle pyritään sijoittamaan omarantaisia asuinrakennuspaikkoja, joiden jätevedet johdetaan kunnalliseen verkostoon.

Ruokosen alue (pohjoispuoli):

Lähtökohdat:

- Alueella runsaasti olevaa asutusta, jotka on liitetty kunnalliseen vesihuoltoverkostoon
- Alue on yksityisessä omistuksessa.
- Alueelle voidaan sijoittaa täydentävää rakentamista.

Kehittämistavoitteita:

- Alueelle osoitetaan kookkaita uusia asuinrakennuspaikkoja täydentämään olevaa asutusta.
- Uudet rakennuspaikkojen on liityttävä keskitettyyn vesi- ja jätevesihuoltoon.

- Alueelle voidaan sijoittaa joitakin uusia rakennuspaikka.

Pappilan alue:

Lähtökohdat:

- Lievealueelle muodostunut asutusta, jonka kautta rakennettu viemäri- ja vesijohtoverkosto.
- Alue sijoittuu vt 17 varteen.

Kehittämistavoitteita:

- Osoittaa alueelle uutta tiivistävää ja täydentävää asuinrakentamista rantaa ja rannan tuntumaan.
- Alueen toteutuminen suotavaa vasta valtatie uuden linjauksen valmistuttua.

Hietarannan alue:

Lähtökohdat:

- Alue on suunniteltu ekologisen asumisen alueeksi. Alue alkanut rakentua 2005 kesällä.
- Alueelle rakennettu kunnallistekniikka.

Kehittämistavoitteita:

- Osoittaa alueelle Hietarannan suunnitelmista poiketen enempi asuinpientaloja rivitalojen asemesta.

Pahkasalon alue

Lähtökohdat:

- Alueen omarantaiset rakennuspaikat ovat menneet hyvin kaupaksi.
- Nykyisessä kaavassa yhteisrantaista rakentamista.
- Alueella kiinteistökohtainen jätevesihuolto.

Kehittämistavoitteet:

- Osoitetaan omarantaista loma-asutusta.
- Turvataan mahdollisen golfkentän aluevaraus.
- Selvitetään keskitetyn vesihuollon mahdollisuutta osalle rakennuspaikoista.

4 Osayleiskaava ja sen perustelut

4.1 Aluevarausten pääperustelut

4.1.1 Asuntoalueet

Asuntoalueita on osoitettu tapahtuneeseen rakentamiseen nähden melko runsaasti. Uusista alueista Pahkasalo ja Hietaranta ovat kunnan omistuksessa ja niiden toteuttamista voidaan jatkaa keskeyttämättä. Muutoin alueet ovat yksityisessä omistuksessa tai Tuusniemen seurakunnan omistuksessa. Yksityisten omistamien alueiden toteutuminen on epävarmaa, minkä johdosta asuntoalueita on osoitettu laskennallista tarvetta enempi. Toisaalta on haluttu hyvin erityyppisiä alueita tarjonnan monipuolisuuden turvaamiseksi.

AO Erillispientalojen alue

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 300 k-m². Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Merkinnällä on kaavoitettu asemakaavoitetun alueen ulkopuolella yksittäiset asuinrakennuspaikat, joita ei ole pääsääntöisesti liitetty viemäriverkostoon. Rakennuspaikat on pääsääntöisesti olevien kaavojen mukaisia. Uusia rakennuspaikkoja on Paloniemessä ja Pahkasalossa.

Pahkasaloon on osoitettu erillispientalojen reservialuetta.

AO-1 Erillispientalojen alue

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on enintään 300 k-m². Alue on liitettävä keskitettyyn vesi- ja jätevesiverkostoon. Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Merkinnällä on osoitettu asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella olevat uudet omarantaiset rakennuspaikat, joiden jätevedet on ohjattava viemäriverkostoon. Uusia rakennuspaikkoja on Tuuslahdella, Vehmasella ja Tuusniemellä.

AP Pientalovaltainen asuntoalue.

Ennen rakentamista alueelle on laadittava asemakaava.

Merkinnöillä on osoitettu nykyisen asemakaavan mukaiset rivi- ja omakotitalorakentamiseen varatut alueet sekä aivan kaavoitetun alueen vieressä olevat uudet tai täydennettävät alueet. Alueet ovat asemakaava-alueen välittömässä läheisyydessä, minkä johdosta tuleva rakentaminen vaatii asemakaavan laadintaa.

Uusia pientaloalueita on osoitettu Turulanrantaan, Ritoniemeen, Honkaniemeen, Ruokosen ranta-alueelle ja Pajulahden Pappilanniemen alueelle.

Turulanrannan ja Ruokosen alueet on täydennys rakennusalueetta. Harjuntauksen asuntoalueetta on laajennettu ulottumaan rantaan asti.

AP-1/3 Pientalovaltainen asuntoalue.

Alue on liitettävä keskitettyyn vesi- ja jätevesiverkostoon. Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Merkinnällä on osoitettu Hietarantaan sijoittuvat ei omarantaiset asuntokeskittymät, jotka tulee liittää keskitettyyn vesihuoltoon. Alueella on olevaa rakentamista, jota on tarkoitus täydentää tai laajentaa. Alueelle on laadittava tarkemmat suunnitelmat.

AM Maatilatalouskeskus

Taajama-alueen läheisimpien maatilojen talouskeskukset ympäristöineen on osoitettu AM-merkinnällä.

RA/3 Loma-asuntoalue.

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen Rakennuspaikalle saa rakentaa loma-asunnon, saunan ja talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 200 k-m².

Numero osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

Merkinnällä on osoitettu alueella olevat loma-asuntoalueet. Uutta lomaa-asutusta on osoitettu Pahkasaloon kunnan omistamille alueille. Alueella on myös pieni reservialue golfkenttäalueen läheisyydessä.

Tehokkuutta, rakennuspaikan kokoa ja rakennusten etäisyyttä rantaviivasta koskevat määräykset noudattavat rakennusjärjestystä.

rs Asuin- tai lomarakennukseen liittyvä rantasaunan rakennuspaikka
Merkinnän osoittamaan paikkaan saa rakentaa erillisen saunarakennuksen. Saunarakennuksen koko saa olla enintään 36 k-m².

Pajulahden rannalla valtatie ja rannassa välissä oleva sauna on osoitettu rantasaunan rakennuspaikaksi, koska alue on niin kapea, että siihen ei voi rakentaa loma-/ asuinrakennusta.

RV Asuntovaunualue

Satama-alueelle suunnitteilla oleva asuntovaunualue on osoitettu asemakaavan muutoksen mukaisesti.

RM Matkailupalveluiden alue

Pahkasalon golfkenttävarauksen läheisyyteen on osoitettu matkailu- ja lomarakentamiseen soveltuvia alueita. Alueiden kokonaisrakennusoikeus on 6500 k-m². Rakentaminen voi tapahtua erillisen tarkemman suunnittelun perusteella, jonka kunnanhallitus hyväksyy.

4.1.2 Palvelu- ja työpaikka-alueet

Tori

Tori on osoitettu uuteen paikkaan Huoltotien varteen keskustan välittömään läheisyyteen.

C Keskustatoimintojen alue

Keskustatoimintojen alueeksi on kaavassa merkitty keskeiset kaupalliset palvelut lähiympäristöineen Keskitien ja Jokitie risteyksessä. Harjuntien ja Jokitien väliin on vireillä kerrostalohanke.

K Liike- ja toimistorakennusten alue

Kunnanvirasto tontti on merkitty liike- ja toimistorakennusten alueeksi.

P Palvelujen ja hallinnon alue

Merkinnällä on osoitettu Hojo Hojon viihdekeskuksen alue, Lohikannas Valkeisen rannassa, Vt 17 ja Jokitien risteyksen alue sekä Pajulahden levähdysalue (Kioski) on osoitettu P-alueeksi. Lisäksi vanhan kunnalliskodin alue Pahkasalon on osoitettu palveluiden alueeksi. Viimeksi mainitulle alueelle saa rakentaa myös asuinrakentamista, koska alueella on nykyisinkin asutusta.

PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue

Merkinnällä on osoitettu kaikki nykyiset julkisten palveluiden alueet asemakaava-alueella.

T Teollisuus- ja varastoalue

Teollisuus- ja varastoalueiksi on osoitettu voimassa olevan kaavan Harjuntauksen teollisuusalue sekä Käärmevaarun nykyinen soranottoalue, jonka muuttuu maa-ainesten oton loputtua teollisuusalueeksi.

4.1.3 Virkistysalueet ja -reitit

VU/VU-1 Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueet

Merkinnällä on osoitettu urheilukentän alue, Suojaharjun – Vaaruharjun ulkoilualue sekä Pahkasalon rakentamisen ulkopuoliset alueet. Harjualueella on valaistukuntorata- /latu. Pahkasalon VU-1- alue on varaus golfkenttää varten. Alueelle saa rakentaa myös väylien väliin lomarakentamista sekä golfkenttää palvelevia rakennuksia. Harjuntien ja Jokitien välissä oleva vanha jääkiekkokaukalon alue on muutettu keskustatoimintojen alueeksi.

VL Lähivirkistysalue

Lähivirkistysalueiksi on kaavaan merkitty kaikki asemakaava-alueen ja sen lähiympäristön viheralueet.

VR Retkeily- ja ulkoilualue

Honkasaari ja Kuvesaaret on merkitty retkeilyalueeksi taajaman lähellä olevina rakentamattomina saarina. Pahkasalon etelärannalla ole rantautumis- ja laiturialue on osoitettu myös VR-alueeksi.

VV Uimaranta-alue

Anaskin alueelle ja satama-alueelle on osoitettu uimaranta-alueet.

Ulkoilureitit

Osayleiskaava-alueen ulkoilureitit/ ladut on merkitty ohjeellisella reittimerkinnällä. Urheilukentän ympärille on merkitty oma reitti.

Uutena yhteytenä on kaavassa osoitettu Turulanranna ja Anaskin välinen reitti Juojärven rannan tuntumassa, joka yhtyy vanhaan meijerin ja Hojo Hojon kautta kulkevaan jo rakennettuun osuuteen. .

Moottorikelkkareitti on osoitettu olevan reitin mukaisesti.

4.1.4 Erityisalueet

ET Yhdyskuntateknisen huollon alue.

Merkinnällä on osoitettu kunnan jätevedenpuhdistamo Pahkasalossa sekä vedenottamo Tuusniemessä sekä vedenkäsittely laitos Valkeisen rannalla. Puhdistamon aluetta on pienennetty nykyisen tarpeen mukaiseksi.

EN Energiahuollon alueeksi.

Kirkonkylän lämpökeskus ja muuntoasema on osoitettu energiahuollon alueeksi.

EO Maa-ainestenottoalue.

Pajuharjun, Tuusniemen ja Marjaharjun ympäristölautakunnan lupapäätösten mukaiset maa-ainestenottoalueet on osoitettu kaavassa EO- alueiksi. Käärmevaarun ottoalue (2 lupaa) on osoitettu teollisuusalueeksi, joka on tuleva alueen käyttömuoto.

EH Hautausmaa-alue.

Hautausmaa-alueeksi on merkitty nykyinen alue kirkon tuntumassa.

EV Suojavihervyöhyke

Kirkonkylän sataman ja kohdalle asemakaavan mukaisesti ja Turulanrannan kohdalle vt. 17 varteen on osoitettu suojavihervyöhykkeet.

SE Selvitysalue

Ritoniemen ottoaluetta on laajennettu selvitysalueella. Ennen luvan myöntämistä on selvitettävä maa-ainesten otton vaikutukset pohjaveteen ja vedenotantamoon. Merkinnällä on haluttu ohjata mahdollista ottoa olemassa olevaan monttun yhteyteen, jotta vältytään uusien ottoalueiden avaamiselta. Mahdollinen maa-ainesten otto ratkaistaan maa-ainesluvan perusteella.

4.1.5 Kulttuuri- ja luonnonympäristö

SL-1 Luonnonsuojelualue.

Luonnonsuojelualueeksi on merkitty Ritoniemen edessä olevat Ruuvinsaaret sekä satama-alueen edessä olevat luodot linnustoltaan arvokkaan alueena.

SM Muinaismuistokohde.

Muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevissa maankäyttösuunnitelmista tulee neuvotella Museoviraston kanssa.

Muinaismuistokohteeksi on merkittyalueella olevat 15 kohdetta, jotka on lueteltu kohdassa 2.7. Kulttuuriympäristö / Muinaismuistot.

SRK Kirkkolain nojalla suojeltu kirkollinen rakennus

Korjaus- ja muutostöistä pyydettävä Museoviraston lausunto.

Tuusniemen kirkko ja kellotapuli on merkitty kirkkolain nojalla suojeltaviksi rakennuksiksi. Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviraston lausunto. Kohteet ovat maakunnallisesti merkittäviä.

SR/2 Rakennussuojelukohde tai alue

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöinen on säilytettävä. Rakennuksia ja niiden ympäristöä on hoidettava ja korjattava siten, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikkene. Merkinnässä oleva numero viittaa selostukseen.

Rakennussuojelukohteiksi on kaavaan merkitty kaikkiaan 17 kohdetta. Kohteet ovat Kotiseutumuseota lukuun ottamatta paikallisesti arvokkaita. Kotiseutumuseo on maakunnallisesti arvokas kohde. Valintaperusteena on käytetty rakennusten ikää ja sitä, että rakennusten alkuperäinen ulkoasu on kohtuullisen hyvin säilynyt.

2. Happola
3. Hietikko ”Osuuskassan talo
4. Kankaala
7. Peruskoulun ala-aste
8. Kotiseutumuseo
9. Kulajoki
10. Lautala
11. Montola
12. Nuorisotalo, Nuorela
13. Ortodoksinen kirkko
16. Terveystalo
18. Ns. vanha apteekintalo
19. Vanha kunnantoimisto/paloasema
20. Vanha meijeri
21. Vanha nimismiehen talo

24. Pieni Pappila
25. Pahkasalo

Inventoiduista rakennuskohteista on jätetty osoittamatta erityismerkinnällä 6 kohdetta, joilla ei katsota olevan erityisiä rakennushistoriallisia suojeluarvoja tai ne ovat kunnoltaan heikkoja. Kohteet on inventoitu, koska rakennukset ovat osa Tuusniemen kunnallista toimintaa. Kohteet ovat lisäksi melko nuoria.

1. As. Oy Keskipihan asuinrakennus.

1970 valmistunut tyypillinen asuinrakennus ei vielä suojeluarvoa.

6. Kirkonkylän koulukeskus

1960- ja 70 luvulla rakennetut koulurakennukset. Ei kohdistu uhkatekijöitä. Suhteellisen uusia rakennuksia, jonka johdoista ei ole asetettu suojelukohdeksi.

14. Seurakuntatalo

Vuonna 1972 valmistunut ja vuonna 1989 ulkoasultaan korjattu rakennus. Ei enää alkuperäisessä asussaan.

15. Terveyskeskus

Useaan kertaan laajennettu ja muutettu kohde. Ei enää alkuperäisessä asussaan.

17. Uurtajan konttorirakennus

Heikkokuntoinen ja tyhjillään oleva rakennus, jotka muuttaminen käyttökelpoiseksi on todettu täysin kannattamattomaksi.

22. Vanhainkoti

Laajennettu ja ulkoasua muutettu vuona 1975 valmistunut kohde. Ei enää alkuperäisessä asussaan.

25. Virastotalo

1983 valmistunut toimistorakennus. E suojeluarvoa.

pv1 Vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialueen raja.

Tuusniemen ja Käärmevaarun tärkeät pohjavesialueet (pv1) on merkitty kaavaan.

ge Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma

Tuusniemen alue on osoitettu seutukaavan ah-varauksen perusteella arvokkaaksi harjualueeksi. Alueen maankäytössä ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon sen maisemalliset ja geologiset arvot.

4.1.6 Muut alueet

MP Puutarha- ja kasvihuonealue

Taajaman pohjoispäähän on osoitettu alue puutarhayrittäjälle.

MA Maisemalliset arvokas peltoalue

Merkinnällä on kaavoitettu kirkonkylän luoteispuoleiset peltoalue.

MT Maatalousalue.

Merkinnällä on kaavoitettu Levälahden peltoalueet.

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä haja-asutusluonteiseen rakentamiseen.

Loma-asutusta tai pysyvää asutusta ei saa sijoittaa maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaiselle (n. 200 m) rantavyöhykkeelle. Rantavyöhykkeen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AO-, ja RA-alueille. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennusluvan edellytyksistä on määrätty maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:ssä ja 137 §:ssä.

Merkinnällä on kaavoitettu kaikki muiden aluevarausten ulkopuolelle jäävät maa- ja metsätalousvaltaiset alueet.

W Vesialue.

Vesialueiksi on kaavoitettu kaava-alueen sisään jäävät vesialueet.

4.1.7 Liikenne

Liikenneväylät

Valtatie 17 on merkitty kaavaan yleissuunnitelman mukaiselle paikalle. Suunnitelman mukaiset muut muutokset liikenneverkkoon on myös osoitettu kaavassa. Voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti on valtatie rinnakkaistie osoitettu taajaman ja Hietarannan välille.

Kevyt liikenne

Kaavaan on merkitty tärkeimmät nykyiset kevyen liikenteen väylät ja vt 17 yleissuunnitelman mukaiset uudet väylät sekä uusi väylä Keskustien ja Pap-pilan välille.

LP Pysäköintialue.

Hoho Hojon ja kirkon pysäköintialue on merkitty LP-alueeksi. Jälkimmäistä on hiukan supistettu kappelin rakennushankkeen johdosta.

LS-1 Veneliikennealue, satama-alue

Tuusniemen satama-alue on kokonaisuudessaan osoitettu LS-alueeksi. Alueen rajaus on vireillä olevan asemakaavan muutoksen mukainen.

Tuusniemen satamaan tuleva veneväylä on osoitettu kaavassa.

LV Venevalkama-alue

Kaava-alueen alueelle on osoitettu yhteensä 8 venevalkama-aluetta:

- Hietajärvellä 2
- Pajulahdessa 2
- Ritoniemessä 1
- Luikonniemessä 1
- Pahkasalossa 1
- Honkaniemi 1

Melualue.

Valtatien laskennalliset melualueet on merkitty ohjeellisella merkinnällä valtatie yleissuunnitelman yhteydessä tehtyjen laskelmien perustella. Meluselvitys on liitteenä. Melualueelle ei ole osoitettu uutta asuinrakentamista. Uuden tielinjan vieressä on yksi voimassa oleva rakennuslupa, joka on mahdollisella melualueella.

Pilaantuneen kohteet

Käärmevaarun ampumarata ja Liistelahden kyllästämö on osoitettu mahdollisesti pilaantuneiksi kohteeksi, jonka maaperä on tutkittava ja tarpeen mukaan kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteitä.

Muita kohteita ei osoitettu kaavassa, koska niiden pilaantumisesta ei ole täyttä varmuutta, alueelle ei olla osoittamassa toimintaa tai kohteet on kunnostettu. Pilaantuneiden maiden rekisterissä olevat kohteet ilmenevät kuvasta 10.

Sähkölinja

Merkinnällä on osoitettu osayleiskaava-alueen kautta kulkevat 110 kV voimalinja.

5 Vaikutusten arviointi

5.1 Yleistä

Vaikutusarviot on laadittu sen mukaisesti, että kaikki kaavassa osoitetut aluevaraukset tulevat toteutumaan.

Kaavaa laadittaessa on uusien aluevarausten sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin.

5.2 Valtakunnallisten suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Toimiva aluerakenne

Osayleiskaava tukee Tuusniemen kirkonkylän yhdyskuntarakenteen tasapainoista kehittämistä. Kehittäminen perustuu Tuusniemen kirkonkylän vahvuuksiin ja olemassa olevaan rakenteeseen. Tuusniemi säilyy toimivana ja palvelutasoltaan hyvänä kuntakeskuksena.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

Osayleiskaava tukee Tuusniemen julkisten ja yksityisten palveluiden säilymistä ja luo niille kehittämisedellytyksiä.

Kaavan maankäyttöratkaisu hyödyntää ja eheyttää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja teknistä verkostoa. Uudet vaihtoehtoiset rakentamisalueet sijoittuvat olevan rakenteen sisään. Erillään oleva Pahkasalon alueelle on osoitettu etupäässä loma-asutusta.

Osayleiskaavassa on varattu riittävästi erilaisia ja monipuolisia alueita elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

Osayleiskaavassa luodaan edellytykset toimivalle viheralueverkostolle ja niitä yhdistäville ulkoilu- ja kevyen liikenteen reiteille.

Uutta asuinrakentamista (Yksi vanhan yleiskaavan mukainen rakennuspaikka) ei ole esitetty päätieverkon tai rautatien melualueelle.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

Kaava tukee kansallisen kulttuuriperinnön ja rakennusperinnön säilyttämistä. Rakennussuojelullisesti tai –historiallisesti arvokkaat kohteet, muinaismuistokohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu omilla säilyttävillä kaavamerkinnoillään.

Arvokkaimmat luonto- ja maisemakohteet on huomioitu erillisinä suojelualueina tai alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

Osayleiskaavalla parannetaan kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä ja liikenteen yleistä turvallisuutta esittämällä pääteille uusia ajoneuvoliikenteen ja kevyen liikenteen eritasoratkaisuja laaditun yleissuunnitelman mukaisesti.

5.3 Seutukaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Seutukaava on monilta osiltaan jo vanhentunut. Osayleiskaavan merkittävimmät poikkeamat seutukaavasta ovat Hietarannan alueen asuinrakentaminen sekä Tuusmäen matkailualueen poistaminen.

Hietarannan alueella on muodostunut asutusta ja asuntoalueen varaukset ovat olemassa olevassa yleiskaavassa. Seutukaavassa oleva Pajuharjun teollisuusalue on siten tarpeeton ja vanhentunut merkintä.

Käärmevuoren ottoalueen maa-ainesvarat ovat loppumassa, minkä johdosta alueelle on osoitettu muuttuva käyttötarkoitus teollisuusalueeksi.

Tuusmäen laskettelukeskus on lopettanut toimintansa, eikä alueella ole siten potentiaalia matkailualueeksi.

5.4 Vaikutukset luontoon

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Yleiskaavassa on osoitettu laajennus olevaan maa-aineksen ottoalueeseen. Alue on osoitettu ohjeellisella merkinnällä. Ennen luvan myöntämistä tulee selvittää mahdollisen maa-ainesten oton vaikutus pohjaveteen ja vedenottoon.

Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Uusien ja olemassa olevien rakennuspaikkojen jätevedet muodostavat suurimman uhkan pinta- ja pohjaveden laadulle. Kaikki uudet rakentamisalueet pohjavesialueilla tulee liittää viemäriverkkoon.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen ilman laatuun eikä ilmastoon.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja elämistöön

Luonto- ja maisemaselvityksessä todettujen uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikoille, mahdollisten metsälakikohteiden tai paikallisesti arvokkaiden pienialaisen luontokohteiden alueille ei ole osoitettu uusia aluevarauksia. Varsinaiseksi suojelualueeksi on merkitty vain Ruuvinsaaret. MA- ja MT-merkinnällä on osoitettu arvokkaimmat peltoalueet.

5.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Tuusnimen sisäinen rakenne säilyy yhtenäisenä. Nykyisille palveluille luodaan kehittämisedellytykset nykyisillä sijaintipaikoillaan varaamalla niille riittävät laajennusalueet. Lähes kaikki asuntojen uudisrakentaminen sijoittuu nykyisen rakenteen sisään tai reunalle. Hajarakentamisen suosiminen ranta-alueille hajottaa hieman yhdyskuntarakennetta, mutta tukee ja säilyttää palveluita.

Uudet liikenne- ja matkailupalvelut sijoittuvat valtatie varteen nykyisten liittymien yhteyteen. Näiden palveluiden pääkäyttäjät tulevat olemaan valtiella liikkujat.

Liikenneturvallisuus

Uutta asuinrakentamista on ohjattu nykyisen valtatie varteen. Suunnittelun linjauksen varteen ei ole osoitettu rakentamista. Yleissuunnitelman Liikenneturvallisuutta on pyritty parantamaan kevyen liikenteen väylällä maantien varteen ja eritasoristeyksen tilanvarauksella Hojo Hojon kohdalle.

Sisäistä liikenneturvallisuutta parannetaan uusilla kevyen liikenteen väylillä yleisten teiden varsille sekä valtatie varteen kevyen liikenteen alituksilla. Kaikilta

asuinalueilta on turvalliset kevyen liikenteen yhteydet palvelupisteisiin sekä urheilu- ja ulkoilu-alueille.

Hajarakentaminen taajaman lievealuilla lisää asiointia palvelupisteissä henkilöautoilla.

Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan toteuttaminen ei edellytä olemassa olevan rakennuskannan ja muun infrastruktuurin purkamista. Liikekeskustan kehittäminen edellyttää jonkin verran vanhan rakennuskannan purkua tai muuttamista.

Rakennussuojelullisesti tai –historiallisesti arvokkaat kohteet, muinaismuistokohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu omilla säilyttävillä kaavamerkinnöillään.

Vaikutukset maisemaan

Suurimmat muutokset maisemaan tapahtuvat vt. 17 muutoksen johdosta, joka rikkoon avoimen peltoalueen. Peltoalue on kaavoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi merkinnällä MA. Uutta rakentamista ei ole osoitettu peltoalueille.

Satama-alue säilyy ja kehittyy matkailu- ja virkistysalueena, jota kehitetään ympäristön ehdoilla. Palveluvaraukset ovat verrattain suppeita.

5.6 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön

Sosiaaliset vaikutukset

Omakotivaltaisen uudisrakentamisen suosiminen tuo uusille alueille erityisesti lapsiperheitä. Uusien perheiden sijoittuminen taajamaan säilyttää alueen väestöpohjan ja turvaa palvelujen säilymisen ja kehittämisen kirkonkylällä. Vuotuinen rakentamistahti on taajamassa ja sen ympäristössä sen verran vähäistä, ettei siitä synny välittömiä paineita uusien palveluiden rakentamiseen.

Vaikutukset viihtyvyyteen

Tuusniemen taajaman vihreä yleisilme säilyy edelleen. Viheralueille ei ole esitetty mitään uusia toimintoja. Uudet asukkaat tulevat asettamaan nykyistä korkeammat laatutavoitteet kunnan viheralueille. Kunta joutuukin panostamaan lähivuosina ulkoilualueiden kuntoon ja polkuverkostoon nykyistä enemmän.

Kaikki uudet asuinalueet ovat omakotivaltaisia pientalo-alueita.

Taloudelliset vaikutukset

Uusien asuinalueiden kaavoittaminen sekä vesihuollon ja tiestön rakentaminen edellyttää kunnalta taloudellisia panostuksia lähivuosina. Osille alueista on jo rakennettu vesi- ja jätevesiviemärit. Tarkemmat kustannukset ja niiden ajoitus selviää vasta toteutussuunnittelun yhteydessä.

6 Toteuttaminen

6.1 Rakentaminen osayleiskaava-alueella

6.1.1 Rakentaminen asemakaavoitettavalla alueella

Rakentaminen asemakaavoitettavalla alueella tapahtuu olemassa olevan asemakaavan tai laadittavien uusien kaavojen perusteella. Tuusniemen taajaman alueelle ollaan laatimassa uutta kaavanpohjakarttaa.

Ritoniemen, Ruokosen, Pappilan ja Honkaniemen alueiden toteuttaminen/täydennysrakentaminen vaatii asemakaavat. Pappilan aluetta ei tulisi toteuttaa ennen vt 17 uuden linjauksen valmistumista.

Hietarannanalueelle on laadittu erillinen palstoitussuunnitelma, jota on tarkennettu ja muutettu vuoden 2005 lopulla. Alue on alkanut rakentua.

Pahkasalon RM-alueille on laadittava tarkempi maankäytön suunnitelma. Toimittaessa yleiskaavan osoittaman rakennusoikeuden rajoissa, voidaan rakennusluvut myöntää tarkemman suunnittelun suunnittelutarveratkaisun perusteella.

Yksityisten omistamien alueiden toteutuksesta kunnan kannattaa käyttää kaavoitussopimusta jossa sovitaan toteuttamisesta aiheutuvien kulujen ja hyötyjen jako.

6.1.2 Rakentaminen asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella

Yleistä

Osayleiskaavassa on annettu seuraavat haja-asutusalueen rakentamista koskevat yleismääräykset. Määräysten yksityiskohdat perustuvat kunnan rakennusjärjestykseen.

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvut rantavyöhykkeellä oleville rakennusalueille (A-, AP-, RA- tai RM-alueet), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Rakennukset tulee sijoittaa kunnan rakennusjärjestyksessä määrätyn etäisyyden päähän rantaviivasta. Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitetut asuinrakennukset on sijoitettava vähintään 25 m päähän rantaviivasta. muutoinkin rakennusten sopeutumisessa ympäristöön, sijoittumisessa ja niiden enimmäismäärässä tulee noudattaa rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Erillisen rantasaunan koko saa olla enintään 36 k-m², ellei kunnan rakennusjärjestyksessä toisin määrätä.

Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettujen asuinrakennusten rakennuspaikkojen vähimmäiskoko tulee olla vähintään 5000 m², jos jätevesiä ei johdeta keskitettyyn jäteveden puhdistamoon.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen sekä terveys- ja ympäristöviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittumisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta ja naapuri kiinteistöistä.

Pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa ensisijaisesti keskitetylle jäteveden puhdistamolle. Jätevedet voidaan käsitellä ja johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kiinteiden jätteen keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Tielaitoksen kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta.

Osayleiskaava on tarkoitus hyväksyä maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana kunnanvaltuustossa. Uusien omakotitonttien rakennusluvut voidaan myöntää osayleiskaavassa osoitetuille rakentamiseen soveltuville alueille suoraan osayleiskaavan perusteella ilman erillistä suunnittelutarveratkaisua.

Rakentamista ohjataan rakennusjärjestyksellä ja osayleiskaavan määräyksillä. Määräysten yksityiskohdat perustuvat kunnan rakennusjärjestykseen.

6.2 Yhdyskuntatekniikka

Vesihuoltolain 5 §:n mukaisessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa kunta määrittelee vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueen. Tuusniemen kunnassa tämä suunnitelma on laadittu. Toiminta-alueella kaikkien uusien kiinteistöjen ja vanhojen kiinteistöjen lautakunnan harkinnan mukaan tulee liittyä rakennettavaan viemäriverkkoon. Toiminta-alue tulee olemaan yhteneväinen asemakaavoitettavan alueen kanssa.

Hietarannan alueelle on jo rakennettu vesi- ja viemäriverkko, johonka on liitettävissä myös Pappilan alue. Ruokosen ja Ritoniemen alueelle on myös vedetty verkostoa. Ainoastaan Tuuslahden ja Tulisaaressa alueelle joudutaan rakentamaan verkosto ennen rakentamisen aloittamista.

Pahkasalon jätevedenpuhdistamon lähimmäiset rakennuspaikkojen jätevedet tulisi johtaa puhdistamolle

Jätevesien käsittelystä viemäritävän alueen ulkopuolella on säädetty vesihuoltoasetuksessa, joka tuli voimaan vuoden 2004 alusta.

Alueen sähkö- ja televerkon rakentamisesta huolehtivat alueelliset yhtiöt.

7 Suunnitteluvaiheet ja osallistuminen

7.1 Vireille tulo

Päätös Tuusniemen kirkonkylän osayleiskaavoituksesta on tehty vuoden 2004 alussa. Suunnittelijaksi valittiin Suunnittelukeskus Oy:n Kuopion alue-toimisto helmikuussa 2004.

Osayleiskaava-alueen luontoselvityksen maastotyöt on tehty kesällä 2004. Varsinainen osayleiskaavoitustyö käynnistyi kesällä 2004.

7.2 Valmistelu- ja luonnosvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) valmistui kesäkuussa 2004.

Ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 2.6.2004. Neuvottelussa käsiteltiin OAS:aa, tehtyjä selvityksiä, suunnittelun lähtökohtia ja alustavia tavoitteita.

Vuoden 2005 alkupuolella päätettiin laajentaa suunnittelualueita käsittämään Hietarannan, Tuusmäen ja Pahkasalon alueet. Valmisteluaineisto valmistui syksyllä 2005.

Tuusniemen kehittämisryhmä käsitteli luonnoksen kokouksessaan 15.9.2005 ja päätti asettaa sen nähtäville.

Osayleiskaava oli nähtävillä loka-marraskuussa 2005. Maanomistajien kuulemistilaisuus pidettiin 11.10.2005.

7.3 Ehdotusvaihe

Viranomaisneuvottelu pidettiin Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa 12.1.2006.

Lausuntojen ja neuvottelun perustella kaavan on tehty mm. seuraavat muutokset:

- Valtatien uusi linjaus on osoitettu ”Uudet tiet ja linjat” merkinnällä ja tiestön luokitusta on tarkennettu
- Tuusniemen harjuaalue on osoitettu arvokkaaksi harjuaalueeksi.
- On osoitettu yksi uusia muinaismuistokohde ja yhden sijaintia tarkennettu.
- On merkitty pilaantuneen kohteet kaavakarttaan.
- Rakennussuojelukohteiden merkintöjä, määräystä ja perusteita on tarkennettu.
- Moottorikelkka reitti merkitty kaavaan.
- 20 kV sähköjohtojen merkinnät poistettu kaavasta.
- Sataman edessä olevat luodot on osoitettu SL-alueeksi.
- Selostusta ja merkintöjä on tarkennettu.

Muistio ja lausunnot ovat liitteenä.

Maanomistajien kannanottojen pohjalta kaavaa on tehty mm. seuraavat muutokset:

- Ruokosen, Kulajoen eteläpuoleista ja Turulanrannan AP-alueita on laajennettu.
- Vehmasen rannalle on osoitettu AP-1 alue ja VL-alue muutettu M-alueeksi.
- Karpansaareen on merkitty rakennuspaikka.
- Anaskin alueen VV-alue on supistettu.
- Rakennuspaikkojen merkintöjä ja rajauksia on osin muutettu.
- Laajennettu Ritoniemen EO-alue ohjeellisella merkinnällä.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 10.3. – 10.4.2006 välisen ajan.

Viranomaisneuvottelu pidettiin 26.4.2006.

Muistutusten, lausuntojen sekä neuvottelussa tulleiden seikkojen perusteella ehdotusta on muutettu mm. seuraavilta osin:

- Ohjeellinen **EO**-alue Ritoniemessä on muutettu selvitysalueeksi (**SE**).
- **AP-1** alueet muutettu **AP**, **AO-1** ja **AP-1/3** alueiksi.
- Pahkasalon **AO**- rakennuspaikkojen sijoittelua on muutettu ja kahden rakennuspaikan käyttötarkoitus muutettu olevan tilanteen mukaan sekä **RM**-alueiden rakennusoikeutta nostettu ja rajauksia tarkennettu.
- Tulisaaressa alueen yksityistie järjestelyt ja kevyenliikenteen väylät on osoitettu valtatie yleissuunnitelman mukaiseksi.
- Kirkon merkintä on muutettu sr → srk.
- Rinnakkaistie yhteys on osoitettu Hietarannan ja Keskitien välille.
- **AM**- ja **VU**-alueen rajausta on muutettu Kankaalan tilan osalta.

Kaavaehdotus oli toisen kerran nähtävillä 6.6. – 7.7. 2006 välisen ajan. Viranomaisneuvottelu pidettiin 22.8.2006.

Muistutusten ja neuvottelujen sekä kaavatoimikunnan päätöksen perustella ehdotusta on vielä muutettu seuraavasti (muistio ja vastine liitteenä).

- **AP**-, **RM**- ja **M**-alueiden sekä **sr**-kohdemerkintöjen määräyksiä tarkennettu.
- Tulisaaressa lisätty yksi rakennuspaikka.
- Kulajoen ja Ruokosen alueella **AP/VL**-alueiden rajausta tarkennettu.
- Moottorikelkkareitti merkistä muutettu ohjeelliseksi ja linjausta Juojärvellä muutettu.
- Rakentamisetäisyys rannasta muutettu 40 metristä 25 metriin.
- Rakennussuojelukohteiden osalta selostusta on tarkennettu.
- Valtatie linjaus ja liikennejärjestelyt osoitettu lopullisen yleissuunnitelman mukaisesti.
- **RM**-alueiden rakennusoikeus nostettu 500 k-m² ja rajausta hiukan muutettu.
- Tuusniemen alueella on muutettu yksi **RA AO**:ksi olevan tilanteen mukaisesti.
- Kirkon pysäköintialuetta on supistettu.
- Keskustatoimintojen aluetta on laajennettu käsittämään Harjuntie ja Ohtaansalmentien väliseen alueeseen.

Kuopiossa 12.9.2006
Suunnittelukeskus Oy

Timo Leskinen
Aluetoimiston päällikkö, DI

